

Mahjas Weefis

Nr. 50.

Rīgā, 15. decembrī 1910. g.

55. gada gabjums.

Deews.

Deva Tolstoja daščadu rakstneeku sakopotas domas.

(Beigas.)

VI.

Mihlestiba uš Deewu nošimē mihlestibu uš labu.

1.

Bateesa mihlestiba uš Deewu ir tikumistas juhtas, dibinatas uš augstakās pilnības ideala gaišča šajehguma. Tā ka mihlestiba uš Deewu pilnigi šakriht ar tikumības, taišnības un laba mihlestibu.

Šchannings.

2.

Beeschi runā: es nesaprotu mihlestības uš Deewu. Bareiškā šazit: es nesaprotu nekādās mihlestības, isņemot mihlestibu uš Deewu.

3.

Zilweks, kuresch gan teizas pašistot likumus, bet kuresch tomehr nepašist mihlestibu uš Deewu, lihdsinas tam ren-tejas kafeerim, kuzam uštizetas eekšejās atšlehgas beš ahrejām.

Talmuds.

4.

Mihle Mušchigi=Mušchigo, šawu Deewu tā, ka lai zaur tewi ari žiti Wina mihletu.

Talmuds.

5.

Naw weens un tas patš, — ispidit aš mihlestības uš Deewu, jeb waj aš bailem Wina preekščā.

Talmuds.

6.

Kahdu zilweks fewi šajuhtas šawā dwehsele, tahds ari mehds teeschamibā buht wina Deews: waj nu winsch ir labs, mihlošchs, taišns, waj ari atreebigš, dušmigs un šauns.

Šižis Malorijš.

7.

Ša mihli žilweku, nemihledams winā Deewu, tas ir wifu labu, tad ar tahdu mihlestibu few šagatawofi peewilšchanos un žeeščanas.

*

*

*

Pilnigi mihlestības žeeniga ir tikai pilniba.

Preekšč tam, lai isbauditu pilnigu mihlestibu, mums waj nu jausleek pilniba mušfu mihlestības nepilnigam preekščmetam, waj ari jamihl pilniba — Deews.

VII.

Noleegt Deewu nošimē noleegt fewi pašču tā garigu, šaprahtigu buhti.

1.

Šee Deewa un dwehseles atšinas es nenahtu logiškā žekā, ar prahtu un šaprašchanu, bet gan pawišam žitadā weidā. Apšihmejumi šagabšč mani šcho šinaschanu. Es neschaubigi šinu, ka ir Deews un ka mana dwehsele ir. Bet šchi šinaschana neschaubami preekšč manis ir tikai tapehž, ka es neišbehgami esmu pee tās nonahžis. Šee neschaubigas Deewa atšihščanas es esmu nahžis zaur jautajumu: no kureenes es esmu? Šee dwehseles pašihščanas mani ir wedis jautajums: kas es tahds esmu?

No kureenes es esmu?

Es esmu dšimis no šawas mahtes, un ta no wezmahtes, no wezwezmahtes, bet pate šchi pehdejā no ka? Un es neišbehgami tuwojos Deewam.

Kas es tas tahds esmu?

Kahjas — es neesmu, rolas — es neesmu, galwa — es neesmu, juhtas — es neesmu, pat domas — es neesmu. Kas gan es esmu?

Es — es esmu, — mana dwehfele.

No kahdas pufes ar' es pee Deewa nenahktu, isnahkums buhs tas pats: manu domu, mana prahta fahkums — Deews, manas mihlestibas fahkums — atkal Winsch; mans monas weelas fahkums — atkal Winsch.

Tas pats ir ar dwehfeles fajehgumu. Ja es greefischos pee sawas zenschanas pehz pateefibas, es sinu, ka zenschanas pehz pateefibas ir mans neweelas pamats — mana dwehfele; ja es greefischos pee sawam juhtam: mihlet wifu labu, sinu, ka mihl tad man a dwehfele.

2.

Wisstingrakais un leelakais agnostikis, grib winsch to waj negrib, atsiht Deewu. Winsch newar neatfihst ta, kas ir wina dsihwes likums, — likums, kuram winsch war padotees, waj ar' no kura war iswairitees. Luhl, augstaka, zilwekam nepeeetama, bet nenoweerschami effistejoscha sawas dsihwes augstaka likuma atsihchana nu ir Deewa likums.

Lizet ta, nosihme tikpat daudj ka israkt grunts pamatu lihds pat semes eefschenei un zelt tad namus us schi pamata.

3.

Deews ir. Mums to newajaga peerahdit un naw tas japeerahda. Katrs mehginajums Wina buhtibu peerahdit ir tihra neleetiba, katrs Wina nolegums turpretim neprahts. Deews miht muhsu firdsapfina, zilwezes apfina, mums apfahrteja pasaulē. Muhsu apfina, muhsu firdsapfina fauz us Wina wisfchnigatos behdu un preeku brihchos. Deewu noleegt sem apswaigschnotas nakts debefs welwes, pee dahrgu zilweku kapa waj pee mozekka us nahwi noschodichanas — war tikai weenigi waj nu koti noschelowams waj ari koti noseedsigs zilweks. Madfisijs.

4.

Pasaules dsihwe norifinas pehz kaut ka gribas — kaut kahds ar scho wifas pasaules dsihwi un muhsu dsihwibam dara kaut kahdu sawu darbu. Tas, kas to dara, ari ir tas, ko mehs sauzam par Deewu.

Zilweki netiz Deewam tikai tad, kad wini tiz meleem, kurus teem usdod par Deewu.

VIII.

Deews ir zilwela prahtam nefasneedsams. Mehs sinam tikai to, ka Winsch ir.

1.

Wispirms es redseju dsihwes parahdibas, nemas nedo- madams par to, no kureenes schis parahdibas zekas un kalab es winas redsu.

Pehez tam es sapratu, ka wifs tas, ko es redsu, zekas no prahta gaismas, un es tik koti nopreezajos, ka esmu it wifu fakopojis weena fshedsena, un apmeerinajos pilnigi atsihdams weenigi prahtu par wifa eefahkumu.

Bet wehl pehez tam es redseju, ka prahts ir gaisma, kuresch nokuhst pee manis zaur kahdu krahfotu stilu.

Gaismu es redsu, bet ta, kas scho gaismu dod, es nepasihstu, lai gan es sinu, ka Winsch ir.

Tas nu, kas ir gaismas awots, kas mani apgaismo, kura es nepasihstu, bet par kura effstenzi es sinu, nu ir Deews.

2.

Nemehgini eelaustees deewischkas dabas buhtiba; bes- deewigi ir wehletees finat to, kas naw no Deewa atklat. Menanders.

3.

Tizi Deewam, kalpo Winam, bet nemehgini issinat Wina buhtibu; tu te neta neeguhst par sawam puhlem, bes ween weltigas nopuhleschanas.

Meruhpejees pat ari par to, lai dabutu finat, waj Winsch ir waj naw, kalpo Winam, itka Winsch effistetu un buhtu wifur klat. Filimons.

4.

Neweens wehl naw eespeedees leela fahkuma nosleh- puma. Neweens naw spehris ne foli ahrrpus sewis pascha. At Tu, ko meledama wifa pasauale atrodas apjukuma! Swehts, nabags, tapat ar' bagats zilweks, ir wif weenlihds tahfu no eespehjas Lewi fahneegt. Taws wahrds stan kopā ar it wifu effstenzi, bet wif ir kurl; Tu est wifem azu preekscha, bet wif ir alli.

Perseefchu Keijafchs, XI.

5.

Mehs atsihtam Deewa effstenzi ne tik daudj ar prahtu, zil daudj pehez tas atfinas, ka atrodamees pilniga atkariba no Wina, ko mehs sewi fajuhtam, to juhtu kahrtā, kuras isbauda sikhainis behrns us mahtes rokam.

Behrns nesina, kas tura, kas filda, kas ehkina wina, bet fina, ka tas ir kaut kas, bet mas ir tas, ka fina, — mihl to, kura wara winsch atrodas.

Neustrauees par to, ka Deewa jeh- dseens tew nawa skaidrs. Jo weenkahrschaks un skaidraks schis jehdseens tew, jo tah- kaktas no pateefibas un jonedroschaks, ka atbalsts.

IX.

Deewa nepeezeeschamibas atsihchana ir fajuhtama wis- gaischati tad, kad mehs no Wina atteizamees, Wina ais- mirstam.

1.

Wifu, ko es sinu, es sinu tapehz, ka Deews ir, un es Wina pasihstu.

Tikai us ta war zeeschi pamatotees ta atteezibas pret zilwekeem, ka ari pret sewi paschu, tapat ari pret winapasaules dsihwi. Es netik ween neatrodu to par mistiftu, bet atrodu, ka tam preteji usfati ir mistizisms, bet ka ta ir wisfaprotamakā pateefiba. Us jautajumu: kas tad ir Deews? es atbildu ta: Deews ir kaut kas bes- galigs, wifs, no ka es atsihtu sewi par datu.

Deews preeksch manis ir wifs tas, pehez ka es zenschos, tas, zentiba pehez kura pastahw wifa mana dsihwiba, un

kurfch tapeh; ween ar' ir preeksch manis, bet kas nu reisē ar to ir ari wehl tahds, ka es newaru saprast un ari ne pee wahrda fault. Ja es winu saprast eespehtu, es ar' tad lihds Winam nokuhtu, un nebuhtu peh; ka zenstees, un dshwibas ar' nebuhtu bijis.

Wina saprast un apshmet es newaru un tomehr es Winu pasihstu, sinu zeku pee Wina, un schi pat no wisam manam zitam sinaschanam ir wispamatotata. Man aise weenam ween schaufmas, kad esmu es bes Wina; un schaufmas naw ween tad, kad esmu ar Winu.

2.

Religiskas darbibas, kuras ispluhst no patmihligeem mehrkeem, ka luhgshanas peh; leetus, waj ari upuri ar atalgojuma mehrki nahkoscha pasaulē, ir weenmehr mantkahrigas, bet solis, kas sperts Deewa atshshanas deht un it bes kahdas patmihlibas, naw mantkahribas deht darits un ir zeenijams.

Atshstot kahdu augstaku jehgu wisas buhtes un leetas, ihits Deewa peeluhdsejs seedos ka upuri prahtu, wirsidams to pee Deewa gara, un tuwinas tahdeji La dabai, kas spihd ar sawa pascha ipatneju gaismu.

Lai ikweens bramins wehrigi noskatas us dabu, redsamu un neredsamu, ka deewischka prahta ekshstejoschu; tapeh; ka, nowehrodams besgaligo pasauli deewischka prahta gaisma, winsch newar wairs nodotees launam eedomam.

Manu likumi.

3.

Kad es tew stahstu par Deewu, tad tu nedoma, ka es tew stahstu par kaut kahdu preekschmetu, kas pagatawots no selta waj sudraba. Tas Deews, par kuru es tew stahstu, — tu sajuhti Winu sawa dwehselē. Tu nes Winu pats sewi, un Winu tu tur ar saweem netihreem nodomeem un nepeeklahjigi reebigeem darbeem apgahni. Wina tehls tew tawa dwehselē. Preeksch selta elka, kuru tu godini par Deewu, tu fargees darit kautko nezeenigu, bet preeksch La Deewa waiga, kurfch ir tewi pascha un kurfch wisu redj un wisu dshd, tu pat nenosarksti, kad tu nododees sawam nekreetnam domam un saweem nekreetneem darbeem.

Ja til ween wehs pastahwigi atzeretos, ka Deews ir muhsos paschos — ka winsch ir wisa ta leezineeks, ko meh; darim un domajam, tad meh; buhtu mitejuschees grehtot, un Deews neschkhirami mistu muhsos. Atzeratees jel sawu Deewu, zenschtees domat un farunatees par Winu peh; eespehjas beeschafi.

Epittets.

4.

Deews — naw elks, kurfch japeeluhds un kuram jaglaimo; Deews ir ideals, kuru zilwekam wajaga eemeesot sawa ildeenischka dshwe.

Lisij; Malorij;.

5.

Ne tad, kad es eju pee Wina, bet taisni tad, kad es no Wina nowehrschos, Winu atshaju, — taisni tad es

atshistu to, ka Deews ir. Es safu „Deews“, bet nesinu pareisi, waj nosauzu ka peenahkas. Juh; saprotat, ko es domaju.

Toro.

6.

Ja ari zilweks nesina, ka winsch eelpe gaisu, winsch fina, ka truhkst tam kaut ka, kad elpa airaujas. Tas pats ir ari ar zilweku, kurfch ir Deewu saudejis, kaut ari tas Wina neatshist.

* * *

Deewu atzeretees — leela, laba leeta. Ne ar wahrdeem Winu atzeretees, bet dshwot ta, itka Winsch usmanitu katru manu foli, nosodot waj usteizot. Kreewu semneeki faka: waj gan tu Deewu est aismiris?

X.

Deewa likums, atteeziba pret Deewu, ir tas pats, kas muhsu juhtas, atteeziba pret pasauli, pret leetam. Nebuhtu bijis juhtu, meh; it neka nesinatu par leetam; nebuhtu bijis muhsu firdi likuma — meh; neka nesinatu par Deewu.

1.

Ir tikai weens Deewa godinaschanas weids — ispidit sawus peenahkumus un rikotees fastana ar likumeem, kuras dewis Tew prahts. Deews ekshste — tas, peh; manam domam newar nosihmet neko zitu, ka ween to, ka es, paturedams sewi sawu brijwo gribu, juhtos peespeests rikotees peh; Laifnibas. Tas ir Deews. Wispahrigi, Deewu pasihst muhsu firds, un darit scho pasihshanu prahtam saprotamu ir neschaubami gruhti, ja ne pat pawisam neespehjami. Atleel wehl jautajums, waj prahts ween bes firds waretu nokuht kahdreis lihds Deewam. Peh; tam, kad firds bija Deewu atsinuse, sahka meklet Winu ari prahts.

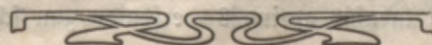
Lichtenbergs.

2.

Zilweka ihpashiba ir tahda, ka wisu to, ko winsch fina, winsch rada no sawam juhtam un sawa prahta. Ja zilweks atshist par pateest ekshstejoscheem ahrpus sewis esochus preekschmetus un ari pats sewi paschu, kalab tad winam neatshist par pateest esochu ari to, peh; ka winsch juht prahtu sawa firdi: likumu un likuma deweju.

3.

Labs strahdneeks, katra fina, nesina wisus sawa faimneeka dshwes shkumus, bet tikai slinks strahdneeks, pee tam neka nedaridams, zenschas isdabut sinat par faimneeka dshwi un ujslateem, lai — winam istaptu. Tahda pate ir zilweka atteeziba pret Deewu. No swara ir tas, ka Winu atshistu par faimneeku un sinatu, ko Winsch no manis prasa; bet kas Winsch pats tahds un ka Winsch dshwo, es nekad nedabuschu sinat, tapeh; ka es neesmu Winam lihdsigs, es esmu — strahdneeks, bet ne faimneeks.

Nabadſiba kà gara wahjums.

Drifona Sweta Mardena.

(Beigas.)

Tu eji uš preeſchu uš to puſt, uš kuru pawirſits taws gihmis. Ja taws gars weenmehr pawirſijees uš nabadſibu, tad tu newari zeret, tikt pee pilneſtibas.

Ja mehš nabadſibu noweizam ſawàs domàs, tad nebuhs ilgi, kad buhſim tituſchi galà ar wiſgalejako nabadſibu, jo kad pahrmainam ſawu domu wirſeenu, tad lihds ar to mainas ahrejee apſtablki.

Es paſiſtu kaħdu jaunu zilweku, kuſch tikai nesen nolika gala eſſamenu ſehla uniwerſitatē; tas bija ſpehzigš zilwekš ar plateem plejeem: wiſch apgalwoja, ka winam neefot naudas ne ko platmali nopirktees, un ja tehws winam iſnebekas neſuhtitot 10 rubluš, tad winam nahktoš badu nomirt. Tas ir nabadſibas domu upurs. Ko wiſch ari nemehgina, nekas neiſdodas. Bet wiſch ari weenmehr ſaka, ka wiſch neuſtizotees ſawàm ſpehjam, wiſa wiſa audſinaſchana eſot bijuſe greiſa, wiſch eſot pahrleezinats, ka ſekmes winam nekad nebuſchot. Un tà wiſch tad ari pateeſcham ir nabags un neekš — weenigi aij ſawa gara nepareiſà wirſeena.

Ja tu gribi bagatibu peewillt, tad tew wiſpirms jaheids ſchaubitees par tawàm ſpehjam. Kamehr ſchaubas ſtarp tewi un tawu zenteenu mehrti paſtahw, tamehr ſchaubas ir nepahrſahjams muhriš. Tew wajaga uſtizetees paſcham ſew. Neeuens neta newar ſaſneegt, lamehr wiſch ir pahrleezinats, ka wiſch neta newar. Šchi ſiloſofija „eš newaru“ ir wairaf dſihwi iſpehtijufe, nekà jeb kaut kaš žitš. Paſchpatahwiba ir ta burwja atſlehgja, kura atſlehdš wahrtuš uš bagatibu.

Raditajs ikweenam zilwekam nolehmiš, luhtotees uš augſchu un newiš uš leju, un radijiiš winu uš kaſpſchamu augſchup un newiš uš kliboſchamu.

Kahds jaunš zilwekš ar leelàm ſpehjam un eewehrojamu weiſaliſtu ſtahwolli man teiža, ka wiſch ilgu laiku bijiiš gluſchi nabags, un tik ilgi ari tahds paliziiš, lihds tam wiſch nonehmees darit ſekoſcho. Wiſch ſaſtahdija ſew pahrleezibu, ka wiſa nolehmušs nemaš neefot nabagam palikt, ka nabadſiba eſot tikai gara ſlimibas ſtahwolliš, kuru winam wajaga pahrwaret. Wiſch tad peejuħa ikdeenas domat par bagatibu un pilneſtibu un iſteikt zeeſcho pahrleezibu, ka wiſch eſot ſpehzigš tapt par bagatu un eewehrojamu wihru. Beš ſchehlaſtibas wiſch aiſtrenza jebkuraš domas par nabadſibu iſ ſawa gara un aiſleedſa ſew eedomatees jebkaħdu neiſdoſchanoš. Nabadſibai un neiſdewibai wiſch beš runas peegreeſa muguru un ſawu ſlatu wirſija uš ſekmem un laimi — un wiſch man apgalwoja, ka ſchiiš nerimſtigas kaſchanas panahkumi bijuſchi apbrihnojami.

Ugrat wiſch kà ween ſinajiiš, taupijiiš: wiſch ehdiš lehti un maš, gandrihš nemaš nebrauziiš ar tramwaju, bet labat ſtundam gahjiiš kaħjam. Ar ſawu domu jauno wirſeenu to wiſch atmetiš, ſahjiiš ehſt labi un bagatigi, dſihwojiiš peekahjigi, papuhlejees eektuht labakàs aprindàs

un uſmeklejiš ſafarus ar zilwekeem, kuzi winam warejuſchi palihdſet. Un jo wairaf wiſch to darijiiš, jo labaki winam klahjees: jo wiſa druħmàs domas ir tàš bijuſchas, kaš winam netahwuſchas palihgu atraſt.

Šchaurš, noſpeeſtiš gars bagatibu newar peewillt: ja daudš, tad zaur maſiſtu kraħſchamu. Turpretim plaſchš uu waſkrdigš prahtš peewell ſeltu. Optimizmiš ir ſekmju buħwmeiſtars, peſmiſmiš eegurwuma poſtitajš. Optimizmiš ir wiſa laba raditajš, taš ir zeriba un dſihwiba. Peſmiſmiš turpretim ir leelaiš poſtitajš: taš ir iſmiſumiš un nahwe. Ja tu paſaude ſawu mantu, ſawu weſelibu, ja pat ſawu ſlawu — tad arween wehl taſſchu paleeſ zeriba, lamehr ween tew wehl ir paſchpatahwiba.

Ja tu gribi uš preeſchu tikt, tad tew wajaga buht tahdà gara ſtahwolli, kaš ir gatawš apſtiprinat un buħwet, un lai to ſaſneegtu, tad tew wajaga turetees pee uſtizibas pilnàm, jaurtàr un raſchigàm domam. Šekam iſteħlo kaħdu gleſnu, tai wajaga jau eepreeſch atrastees domàs. Šekam tu wari dſihwot jaunajà paſaulē, tew wajaga to eepreeſch redſet ſawàs domàs.

Kaut jel zilweki, kureem eet tà ſakot uš leju un kuzi tiz, ka wineem labaki nekad neees, paſiħtu to waru, kaħda atrodas eekſch tam, ka ſawàm domam dod ſinamu wirſeenu — tad wineem buħtu weegla leeta atkal uſraħptees augſchup.

Ikweenam zilwekam jaedomajas taš, par ko wiſch grib palikt. Ja tu gribi ſekmes ſaſneegt, tad tew wajaga tà uſtaħtees, itkà tew ſekmes jau buħtu. Ja tu gribi bagatibu, tad tew wajaga peekopt bagatibas domas, ja, tew wajaga jau tà darit, itkà bagatiba tew jau buħtu. Wiſai tawai uſwedibai wajaga buht pilnai no paſchuiſtizibas: ikweenam jadabù taš eeſpaidš, ka tu ſpehji wiſu padarit, kaš ween tew wajadſigš. Šedomajees, ka preeſch wehl dſihwa leela akteera teek ſaraſtita luga, kura tam jaſraħda tahda wihra loma, kaš patlaban graſas eeguht leelu mantu, loma ar leeliſtu, roſigu, plaſchu rakſturu, kaš pahrwar wiſuš ſchkehrſchkuš tikai klaht ween buħdams. Un tad taħtal eedomajees, ka ſchiiš akteeriš ſawu lomu tehlo panihkuſcha zilweka apgehrbà, kaš tuwojas wilzinadamees un ſchaubidamees, itkà wiſch nemaš netizetu, ka winam jel kaš waretu iſdotees, ka wiſch jel kad waretu bagatiš tikt. Šedomajees nu, ka wiſch ſtaigà pa ſlatuwi, itkà weenmehr atwainodamees, itkà gribedams teikt: „Nè, nè, eš jau patš netizu, ka eš to ſpehſchu iſweſt, ko eſmu uſſahjiiš, taš man pateeſcham par gruħtu. Žiti zilweki to gan iſdarijuſchi, bet eš tomehr netizu, ka eš jel kad tikſchu bagatiš. Paſteeſcham tà ween iſſkatas, itkà wiſas tàš jaukàs leetas preeſch maniš nemaš neaugtu, eš taſſchu eſmu gluſchi weenkahrſchš zilwekš, man ir maš peedſihwojumu un eš ſew patš neuſtizos, buħtu pateeſcham beſtauniba, ja eš gribetu eedomatees, ka eš ko ſewiſchu panahkſchu.“ Kaħdu eeſpaidu gan ſchaħda ſpehle atſtaħtu uš ſlatitajeem? Waj

winsch teem gan modinatu ustizibu, istarotu us teem pahrliezibu, ka tahds wahjulis pahrspehs apstahktus un eeguhš bagatibu? Waj nebuhtu weenkahršchi jasmejas, eedomajotees, ka winsch jel kad pahrwarəs kahdu schkehrfli?

Un tagad eedomajees kahdu atgadijumu is ikdeenejas dšihwes. Kahds jaunš zilweks eefahk sawu karjeru ka weikalneeks ar to nonehnumos, ka winam jateek bagatam — un pee tam taisni, nerimstigi israhda sawu nabadšibu, klaji atsiht sawu nespehju un itweenam stahsta, ka winam neefot laimes, ka winsch drošchi ween arween palikšhot nabags plukata. Waj tu teescham tizi, ka winsch tahdā zelā kahdreis tiks bagats? Kad zilweks nabadšibu domā, nabadšibu runā, nabadšibu dšihwo, nabadšigs isfkatas, nabadšigi gehrbjas, nabadšigi dšihwo, sawu ahreeni leef nowahrtā — zil ilgs laiks gan paees, kamehr winsch sawu mehrki šafneegs?

Galwenā leeta un galwenais lihdselkis preekšch ta eeguhšchanas, pehz ka mehš zenshamees, ir muhsu gara istureschanas pret muhsu mehrki. Ja kahds zilweks grib panahkt sekmes, tad winam jatiz, ka wina usdewums ir, šafneegt sekmes un laimi, ka eeksch wina miht kautkas deewiškšs, kuras wajaga tikai sekot, lai reis nahktu pee sekmu šaules.

Tew is sawa gara buhs padsiht jebkuru ehnu no baillem un schaubam, jebkuras domas par nabadšibu un neisdošchanos. Ja tu eš kungs par wišam šawām domam un eš eemahziješ, sawu garu wadit pehz sawas gribas, tad tu redseš, ka leetas grosas pehz tewis un nahkt pee tewis. Besduhschiba, bailes, schaubas un pašchustizibas truhkums, tee ir tee spehki, kuri tuhstoscheem ispostijuschi laimi un labklahjibu.

Ja wiš nabagi eeguhtu spehju, garā nowehrstees no wišem druhmeem un duhschu postoscheem apstahkteem un peegreestees gaischam, jautrām domam, ja wini pateescham

nopeetni waretu nonemtees, galigi no nabadšibas atšazitees — tad schahdai wina gara pahrwehrtibai sekotu wišu muhsu šabeebrisko apstahktu pahrwehrtiba.

Wišem behrneem wajadsetu mahzit, šagaidit laimi un zeeschi tizet, ka wiš, kas pašaulē labš, nolemts preekšch wineem. Tahdai pamahzibai wina wehlaš dšihwē buhtu wisleelatais ešpaids.

Jebkura labklahjiba wišpirms radama garā, wišpirms domajama, eekams ta parahdas ihstenibā.

Tew spehziigi un drošchi wajaga uswehrt, ka par tewi naw wara nekahdai nelaimi un nerimstigi apgalwot, ka tu eš pahrats par apstahkteem. Tizi drošchi, ka tu eš nolemts par wišu leetu kungu un newis par kalpu. Smeles pahrliezibu, ka no wišam tām jautām leetam, kuras wišem eetel, ari tew nolemta tawa dafa, un proti, ka tew žitam naw nekās jaatnem un janolaupa wina dafa. Ir tā eekahrtots, ka tew buhs deesgan: tew us to ir dšimtas teesibas. Tu eš radišs preekšch sekmem un nolemts preekšch laimes, tā tad eš drošchš, pee sawa Deewa lemtā mehrka šafneegšchanas.

Ja tu nopeetni nonemees, ka tew ar nabadšibu it nekad wairs nebuhs nekahdas darischanas, ka tu pašaulē gribi parahdit, ka tu wišadā šinā gribi buht neatkarigs, un ja tad tewi nekahda pašaulēs wara nespehji atdabut no tawa nonehnumas, tad tu isbrihedamees redseš, kahds spehš pluhst is schahda nonehnumas un zil koti peenemas tawa pašchustiziba, tawa drošchiba un tawa pašchzeeniba.

Tas faks ween, ka tu garā nelaimi un nabadšibai peegreesi muguru, eeksch tewis pamodina jaunu garu, kas tewi iswed gaismā. Šmišibas weetā stahjas zeriba un tu šawās dšihlās šajuhti jaunus spehtus ritam:

Us jauneem krassteem wilina jauna deena!

Luzerna (Medicago sativa)*).

Semkopibas profesora Dr. Antona Nowakza (Zürichē).

Pašitšamais semkopibas profesors un ismehginajumu fermas direktors Dr. Antons Nowakzis šawā teizamā grahmata „Der praktische Kleeergrasbau“ par luzernu, kuru wišadā šinā ari pee mums wajadsetu wairak ismehginat un audset, isšakas sekoschi:

Luzerna (Medicago sativa).

Lai labi isdotos, it šewiškši, lai attihstitos winas warenas meetweidigās šafnes, kuras parasti ir 1—2 metrus (1 metris = 3¹/₃ pehdas) un beeschi wehl garakas,**)

*) Št. „Semkopji — sehjeet luzernu!“ („Mahjas Weefa“ 46. num.)

***) Trihšgadeja luzernas šafne, kuru A. Nowakzis 1883. gadā israša preekšch Šweizes lautšajimneezibas isstahdes Züriches šalna no-gahšē, bes šmaltajiem šotnu matineem, kuri, neraugotees us wišu ruhpibu pee pašchanas, notruhta un palika atpaak šemē, istaiša 1,48

Luzerna prasa dšilu grunts semi ar šaušu kalkweidigu apakšgrunti.

Šchis augs mihl gaismu un šitumu un tamlihds šaulgosi un ja winam tahda ir, tas istura daudšus gadus, pee šam winam šemas šala neko nekaitē. Kas atteežas us pahrsšemošchanu, tad luzerna ir isturigaka nekā šarkanais ahbolinšch (tihroma ahbolinšch).

Upgabalos, kur karšis un šaušs klimats, Luzerna teek sehta tihra, t. i. weena pate, pretejes apstahktos, pee-mehram Šweizē, kur bagatigais leetus loti paweizina šahles augšchanu, ir noderigati wina seht kopā ar žitām šahlem, kur tad no otras wasaras šahkot lihds šestam gadam ta leelā mehrā pawairo un uslabo lopbaribu. Kahda metrus. Winas patešo šopejo garumu wareja peenemt wišmaf us 1,70 metreem (ap 5¹/₂ pehdam).

ismehginajumu lauku gabalinā daka luzernas augu no-
turejās lihdē desmitam, t. i. lihdē pehdejam ismehginajuma
gadam.

Ir eeteizams maišjumu, kuram bagatigi peemiht
Luzerna, isleetot sakbaribai un, ja ween eespehjam,
trihs lihdē tšhetras reisas plaut, lai tahdi ahtri augošās
luzernas kabti arween jaunini tiktu isbaroti.

Wisfkaitatās luzernas sehklas dabujamas is Deenwidus-
Franzijas, Awinonas un Marselas apgabaleem; sehllu
tirgotawu šarakstos is tureenes nemtā preze atšimeta par
Prowanšas luzernu. Ari Seemet-Italija rašcho labas
luzernas sehklas.

Moflehdsot lihgumus, semkopim nebuhs aismirst praft
galwojumu par to, kur sehklas zehluschās, kà ari par wimu
tibriu no ahbolina sihda, tadeht ka luzernai, tāpat kà
šarkanajam ahbolinam, klast ir ari masal wehrtigas waj pat
pawisam newehrtigas šahu fugas, un tāpat luzerna tikpat
beeschi kà šarkanais ahbolinsch šajaulta ar sihda sehklam.

Smilfchu luzerna (Medicago media).

Šchi tāpat isturiga luzernas fuga weegli pašihstama no
seedu krahsas, kura pee weena un ta pašcha šekara laistas
starp silu, šaku un dšeltenu, kamehr parastā Luzerna
krahfu nemaina, bet ustrahda weenadus waj nu
tumšsilus waj gaischilus seedu šekarus.

Schweizē smilfchu luzernu war fastapt beeschi,
tomehr ne audsetu, bet kà dabas šahli. Seemet-Wahzijā
ta teel sehla mahlainā smilti. Pee kahdas raktas bedres

1860. gados nowehroju (M. Nowazkis), ka smilfchu luzernas
meetu šakne garuma šinā nestahw pakat parastajai —
silajai luzernai. Tā ka šaknes 2 metru dšikumā (apm.
6 $\frac{1}{2}$ pehdas) bija masā pirkstina rešnumā, tad atteezotees
us kopejo attihstibu bilde bija šahda:

Pee 2 metreem*) masā pirkstina rešnumā			
" 4	"	špalwas kahta	"
" 6	"	irba	"
" 8	"	milimetra	"
" 9	"	širgu šara	"
" 10	"	issuhd.	

Ja dšihwibas ilgums ir 10 gadi, tad zaurmehra garuma
peeaugums gadā aprehkinams us 1 metri. Literaturā fastop,
ka silās luzernas leetojamais ilgums ir 15 gadejs.
Šhaers šawā dahrsā nowehroja luzernas žerus, kas istureja
30 gadus. Pee 30 gadu ilguma, katru gadu jaaprehkina
33 zentimetrus peeauguma garumā, lai šakne waretu ša-
šneegt 10 metrus dšikumā.

Smilfchu luzerna ir pilnigi weetā
tahdās semēs, kuras preekšč parastās
(silās) luzernas par weeglu. Smilts semem, kuras
šatura apalschgruntē kalki, tas loti wehrtigs lopbaribas augš.

Smilfchu luzernas sehla fastopama ari tirdšneezibā,
ja ari ne tik wispahra kà parastās Luzernas sehla.
Meš un beedru zenu šarakstā Steglizā, pee Berlines,
smilfchu luzerna, kà šmalša preze, teel peedahwata par to
pašchu zenu kà Prowanšas parastā jeb silā Luzerna.

Gundabs.

Senatnes štati peezos zehleenos (8 štati). Ed. Bahlijša.

(Turpinajums.)

Returtais štats.

Kara nometne pehz kaujas. Patrehšlis, wehla rudena pehzpusdeena.
Kareiwji dšer alu, to šarpā ir ari dāšchi jau labi eereibuschi, — tee
runā štati un šehstikulē. Kauja ušwareta un pahra wiseem juštams
kà preekš par to. Prospektā kuras ugums — šihme, ap kuru šapapul-
zejas wehl laukā efošcheem kareiwjeem. Dāšchi atgreesušees ar igaimu
šakertajeem širgeem, dāšchi ar wimu un no wineem agral nolaupi-
tajām mantam. Pa kreisi šahw pulzinsch igaimu guhšteku, melnos
apgehros, šakertām rošam, galwas noduhrušchi. Wairat eereibuscho
kirzina guhštekus.

Margals. (Šehd us kola želma pa labi, domās nogrimis.)

Kareiwis. (Eereibis, ar kaušu rošā tuwojas Margalam;
tikko pašihst wimu.)

Pehz kreetna darba malzinsch der . . .

(beidsot pašinis wimu.)

Ah, Margals . . . Tu . . . tu waronis . . .

Bet tewi kaujā neredseja . . .

Ko? igaimi tew bailes radija?

Šeh, dšer un nenofkumsti, draugs . . .

Šeh alus — beedrs tu mums tā ka tā!

Margals. (Pazē galwu un nizinoschi ušluško kareiw.)

Š negribu.

Kareiwis (rupji).

Kadeht? Šh, nekaunees

Nemas! Kaut pats ar šawu roku

Neweena semē nenosteepi, —

Tu esot daudšus šaguhstijis. —

Š maitu ehrgteem nopelns šaws

Ir kara laukā: lai tas nesmirdetu

Šif nezif tatschu janokopj

Winsch ir. Šeh, dšer nu, draudšin!

Margals (dušmās isfit krahji.)

Tu peedšehrusēs zuhka! Prom!

Kareiwis. Kāhds pitts! —

Margals. Prom, ja tawa ahda

Tew wehl kautzif ir mihta!

Kareiwis (attahpdamees). Šif winsch ir pitts!

Kafmetis (peesteigdamees).

Tas šehreens brangs:

Ko domā — pašchu wiršaiti

*) 1 metris = 3 $\frac{1}{3}$ pehdam.

Rà faki zilpās faguhstija.

Ra, tam nu ahda masleet fuhstēs

Un to winsch teescham pelnijas.

M a r g a l s (nogreeschās, neatbild).

R a f m e t i s. Kas wainas, Margal, tew?

Tu skumsti? — — wehl par to? —

Al, labat nedomā un aismirsti:

Wehl wisām deenam wakars naw, —

Tik schai. — Kas to mas domaja,

Ka kauja beigsees mums tik drihs?

Man schkeet, ka Gundabs labi

Ir darijis ka tewi, paschu labato,

Naw pirmo zihnā laidis.

Kas sin, ja igauņi tik drihs,

Rà tagad, nebuht' behgufchi,

Tew pate pirmā loma peekristu:

Tee flaitā bij mums pahrafi.

M a r g a l s (ruhgti)

Al, nerunā! — ne aprehkins,

Bet kaunprahitiba wianu

Uf schito foli wadija, es sinu!

Es ari neefmu wairs kufslis behrns

Un saprotu no darba — zehloni.

(Kleegdami un urawadami nahf uf flaturwes bars kara wihru, nesdami fahstito igauņi wirfatti. Kara nometne azumirski paleel klusa.

Guhstekni paleel nemeerigi un ari raugas uf nahjejeem.)

R a f m e t i s. Tas faguhstitais wirfattis . . .

M a r g a l s. Kas winu faguhstija?

R a f m e t i s. Warpats.

M a r g a l s. Pehz tam kad Gundabs pawehleja

Wairs behgtus newajat?

R a f m e t i s. Es nesinu,

Waj pirms, waj pehz schis pawehles.

Bet war gan buht, ka Warpats bijis buhs

Par tahlu nost no kaujas laula

Pehz behgteem dsihdamees, un nebuhs

Uf reisi dsirdejis, ka taurē — atpakaf.

G u h s t e k n i s. (Wihrischtigs; uf winu saimojojcheem kareiw-
jeem, kuri winu pawada; runā ar atzentu.) Ja, es, es! —
Bet es naw pehtikais. Tee wifs naw pehtikais . . . Es
sak: nepreezajefs par ahtr. Nepreezajefs par ahtr: muhs
tehl ir tauz, muhs tehl ir tauz!

K a r e i w j i (smejas un mehda). Tautz, tautz! (Kahds
gruhsch winu no muguras, tā ka winsch klusp.) Luhl, zif juhsu
dehlu ir „tauz“.

G u h s t e k n i s (atstatas uf gruhdeju; lepni). Ja, muhs
ir tauz!

G u h s t e k n i (pasinufchi fahstito wirfatti, apspeesti ilgi un
fahpigi eewaidas).

G u h s t e k n i s (uf jawejeem).

Puhfage wennat, meie surma tasuwad need, kes pārafi.
(Muhfu brahki! Muhfu nahwi atreebs tee, kas nahks
pehz mums.)

G u h s t e k n i. Meie surma tasuwad need, kes meie
jārele tulewad! (Muhfu nahwi atreebs, kas nahks pehz
mums.)

K a h d s k a r e i w i s. No mels! Tew nahks klusu
zeest un gaidit, lihds nodrahsch eefmu, ko tawas glehwās
zifkas apgrofit uf leesmas, lai weenā weetā neapgrusd
par dauds.

K a h d s z i t s k a r e i w i s (eereibis).

Uf tawu weselibu dseru

Es schito kauflu alus! — (Smeekli.)

G u h s t e k n i s. Ar tew es nerunā. Es runā ar wanem.

(Uf flaturwes usnahf Gundabs, Labdals, Warpats un ziti wezeē un
bajari. Gundabam parahdotees kareiwji aplust un peekahpjas. Guh-
stekni nowed pee pahrejeem, bet diwi kareiwji paleel tam katrā puse
par fargeem.)

G u n d a b s (cedur schlehpu semē, noleef wairogu un apstatas
wisaplahrt.)

Waj wif tee, kas laukā isflidufchi

Sau atgreesufchees sawos pulkos?

W a i r a k i r e i s ā. Ja.

G u n d a b s (pehz neilgas pauses).

Wezakeē un bajari! juhs bijāt

Schai deenā kreetni tautas dehli . . .

Waj dauds ir kritufchi starp jums?

L a b d a l s. No wezakeem un bajareem neweens,
Man rahdas.

G u n d a b s. Kara wihru?

L a b d a l s. Ar' ne wifai dauds.

(Statas uf pahrejeem wezajeem, ka atbildes meledams.)

G u n d a b s. Mums deewi

Ir peekschihruschi weegli uswaru . . .

Mehs wif wineem pateifimees,

Kad laupijumu wehlat schirfem

Pehz katra nopelneem un puhlem

Man tagad kauflu alus sneedsat.

(Kahds kareiwis pasneeds kauflu alus.)

Juhs redsejāt dauds waronu

Schās deenas kaujā afnainā —

Es newaru aif winu leelā flaita

It katru wahrdu peeminef! —

Juhs redsejāt, ka jaunetti

Un wihri zihnas burfmā

Ar preeku metās, fewis netaupot;

Juhs redsejāt, ka wihru plezi

Aif smagā darba raustijās,

Bet nenogura, neatflahba

Un bailes eenaidneekem dwefa . . .

Un uswara ir tagad muhsu! (Pause.)

Bet ne tik zihnas burfmā, zihnas swelmē

Mums warondarbus meklet nahks! —

Kas fewi sawaldit un sawas teefmes

Spehj wifu labad — mehrka deh! —

Ne masaf godajams un zeenam . . .

Par to, kas zihnijeē ar schlehpu rotā, —

Weens waronis mums parahdija,

Ka frdibai ir titums lihdsigs, —

Ka paklaufit ir titums augstis,

Tu, Margal, efi warons tas! —

Tew, tawai preekschihmei un flawai

Es djeru kauſu! Sweiks! Sweiks ar' ikweens,
Kaš flawu pelnijis un zeenu!

(Išdser kauſu.)

Kareiwji (zits zaur zitu).

Sweiks, Gundab! Sweiks:

Sweiks, Margal!

Sweiks!

Margals (ruhgti).

Man nepelnita uſflawa:

Es tautai kalpoju, ne weenam tew, —

Tew palkaušdamš, — tautai

Es neefmu ne druſkaš laba dewiſ.

Labdals. Neweens naw tik daudš laupijuma,

Kà tu ar ſaweem kaudim gurwiſ.

Gundabs. Mehs laupijumu wehlaſ ſchfirſim.

(Warpatam.)

Tu, leelais waron, biji taš,

Kaš ſaguhſtija wirſaiti?

Warpats. Es! — laikam wiſch no ſirga

Bij notreektš zihnaš burſmà

Un ſahjam ſfreedamš behga.

Tà wiau panahzu un ſaguhſtiju,

So zihna galà bij un ſchkitu,

Ka leeki nofaut to uš weetaš.

Gundabs. Beſ ſchaubam tà bij labi daritš! —

Taš tagad tawà warà, ſinu,

Bet dahwini to man.

Warpats. Labpraht!

Gundabs (pamahj, lai atwed guhſtetni).

Tu biji muhſu eenaidneekš,

Tu muhſu zeemus poſtiji

Un lopuš aplawi, kà rijigš ſwehš

Beſ wajadſibaš, tik aiš ſauna ſahreš.

Kadehš? — eš nepraſu tew to! —

Tu ſaiſtitš manà preekſchà nahzi,

Bet ſini to, ſa uſwara, ſo guwu

Pahr tewi un pahr tawu ſpehku

No deeweem nemirſtigeem lemta.

(Atraiſa wirweš, ar turàm guhſtetnim ſajeetas rokaš.)

Es tawaš ſaites atraiſiſchu!

Tu ari waronš ſchodeen biji,

Kà wiſt tee, ſo tu te redſi . . .

Tu buhſt muhſu weeſš!

Tà tagad ſneedš man brihwi roku.

(Guhſtetniš, neſapratiš, kadehš ar wimu tà apeetas, neſneedš roku.

Tàpat ari kareiwji un pahrejee guhſtetni, neſapraſdami, ſtataš uš Gundabu.)

Guhſtetniš. Tu ſmej par man! Muhſš tehl wehl tauz: tee atreebſeš . . .

Gundabs. Tee atreebſeš? — Ne ſchowakar! —

Bet ſchowakar tu eſt weeſš

Pee mana galda. Eh, paſneedſat

Tam ari kauſu aluš.

(Kareiwji neſin, waj palkauſit, waj ne.)

Drihſ!

(Kad atneš alu.)

Tà, dſer un atmet baileš, naidu

Kaut ſchowakar un ſneedš man roku

(Sabodaš rokaš.)

Mehš ſwinam uſwaru un tewi

Pee dſihram aizinu par weeſt buht.

Labdals. Ka guhſtetniš un wirſaitš wehl

Taš jateeſà ar nahwi buhtu.

Gundabs. Preekſch tam wehl laika riht

Un pariht ar'!

Labdals. Wiſch iſbeht war.

Gundabs. Ko newaijà, kà tahdš lai behg!

Raſmetiš (nomatuš).

Ko taš nu noſimè?

Margals. Dullumš! —

Man peetiš, rahdaš, ſchodeen nu

Scho ſaimu un ſcho neprahſibu: —

Es doſchoš prom! — Tu palikſi? —

(Preekſchataš.)

Oreſchais zehleens.

Peektaiš ſtataš.

Noteel Warika pili. Deforazija ta pate, kaš otrajà ſtata.

Aukle. Taš muhſu liktenš allaſch bijiſ:

Tee abrà zihnaš — duſmàš weegli,

Pat galwu noleek ſmiltainè, bet mehs

Kà lehna leeſma gruſdam — neſinà . . .

Taš muhſu liktenš, muhſu laime

Ir atkarigš no wiau weikſmeš

Waj ari neweikſmeš! — Zik reiſ,

Kad tee jau laukà guk un ſaule ehđ

To waiguš, agrak ſluhſtituš,

Mumš jaiſbauda ir par jaunu

To nelaimè; un diwreiſ gruhtak

Taš nahkaš mumš: to ſaudejumš —

Uo paſchu zeekſchanaš zaur to tur klaht.

Raſma. Bet tà, kà nule, man nekad

Ap ſirdi nawa bijiſ.

Wajt' pirmà kara gaita peedſihwota?

Aukle. Tu jauna wehl! Kad peeaugſt,

Ir ſirdš ar ſahpem apradiš . . .

Tu nule pirmreiſ ſawà muhſchà

Uš zihnaš lauka laidi to,

Ko katrai ſeerwai dſihwè nahkaš,

Beſ ſtaita daudſreiſ laiſt un gaidit.

Lihđš ſchim tew tehtinſch karà jahja,

Nu — mihtakaiš, pehž wihrš

Un behrnu tehwš un atbaſiš dſihwè.

Gan ſinamš, kara teka tahda naw

Kà dſihwè: tur flawa nahwè ar . . .

Raſma. Al, kaut jel drihſak beigtoš taš! —

(Peezekaš un noeet pee loga.)

Aukle. Gan beigſeš ſirſniš! — wiſam ſcheitan

Ir ſahlumš ſawš un ſawaš beigaš.

Raſma (abrà ſtatidamaš).

Škreen! . . . bareem kara wihrš

Un seewas pat ar behrneem ftreen
Uf walnu pufi . . . Skatees aukle!

Aukle (noleef wahrsiti un tehni peezehufes eet uf logu.)

Waj sinnefs kahds tuwojas

Waj ari eenaidneeku puhlis.

Rafma. Man kruhtis pamirft firds.

(Abas statas pa logu. No ahra dsirdama lauschu bara ftreeschana un ustrauckta tshaloschana. Tad atskan tisso dsirdama tahka taures stana. Lauschu bara tshaloschana peenem nogaidofchu gawilejofchu nohrachu. Gaidas un ufbudinajums peenemas.)

Aukle. Tee muhsejee: rau, nolaisch tiltu . . .

Nu atwehrs wahrtus . . . Sinneschi . . .

Drihs . . . drihs nu isschirfees . . .

(Lauschu bara tshalona pahwehreschas dobjâ duhtonâ, zaur furu dsirdami pakawu klandseeni)

Aukle. Klahr ir . . . Zif winu . . . diwi, trihs . . .

Es nefaredsu labi — tshetri?

(Laudis pehshchni plihst wafâ gawiles.)

Rafma. Margals!

Starp wineem Margals, redsi:

Un laudis gawilê . . . Uswareti uswareti!

Muhf' eenaidneeki uswareti! . . .

Jums, deewi, pateizos no wifas firds,

Ka farwu swehto waigu nenogreesât

No ta, kas firdi pret jums schkihstis; —

Ka manas luhgschanas un karstas ilgas

Naw juhfu auffi fezen gahj'schas! —

Aukle (tâ par to fehrodama; noeet no loga).

Arweenu kaujâ uswar weens,

Bet otris paleef uswaretais.

Margals (eenahf, druhms un aufstis).

Rafma (steidas tam preti).

Tu, Margal! . . .

Margals (mehgina firjnigi smaidit, bet ruhgtums firdi pahrspehi firjnibu).

Sweifa, mana dahrgâ!

(Nostuhpsta to. Tad nonem brunu zepuri; schleppu nomejdams.)

Dauds zihnâs efi ruhdtis tizis,

Waj tew nu ruhset turpmaf lemts?!

Rafma. Taws waigs kâ deewam dusmâs.

Margals. Af, nekatees uf mana waiga, Rasma!

Tew peeder mana firds un ta ir skaidra

Kâ bijuse; naw winâ weetas, nebuhs ar',

Preeksch tewis druhmumam. Nahz,

Sche apsehdees man lihdsâs, dahrgâ,

Lai tarwu juhstot tuwumu

Man drihsaf aprimst naidis un dusmas.

Rafma (nosehstas tam blatus uf sola).

Tur ahra laudis gawilê, tu druhms . . .

Waj ne, taf uswaretis ir eenaidneeks?

Margals. Muhf' wifu — ja, mans — ne.

Rafma. Kâ man to saprast? taws nè? —

Tu tatschu sweiks un wewels atgreesees

No kaujas, kura uswareta: eenaidneeks

Ir waj nu nokauts, waj ar' saguhstits,

Kâ tas ikweenâ kaujâ notikt mehds.

Waj tew kahds fewischks eenaidneeks,

Kam atreebtees tew slahpa firds,

No zita, ne no tewis pascha

Ir nokauts, waj ar' isbehdsis?

Margals. Mans eenaidneeks ir skaidra

Un lischkiba, pret to man rofu

Uf preekschu pazelt nahkfees!

(Ahra gawilê un kleeds: „Slawa Gundabam! Slawa Gundabam!“)

Tam peeteizu es kara tekû

Un abtrak nerimschos, lihds tas,

Waj ari es, pee semes fatreetks gulês . . .

Ar saldeem wahrdeem, folijumeem

Tas mehlnesibu audsê;

Ar glaiemeem flawu maina

Un tautas likteni uf spehli leef.

Ne fewis dehft, bet tautas dehft

Kam kalpot man ir peenahkums,

Es swehru karot pret scho eenaidneeku!

Rafma (domajas sapratuse wina ruhgtuma zehloni).

Mans straujais waron, fahpinats

Tu schinis deenâs . . . Zizi man,

Ka tauta pratis zeenit tewi.

Un tawus darbus neaismirsis.

Kad wiseem sinams tiks ka deewus

Tu turi zeenâ, kâ kuresch zits no mums,

Tad peedofchanas luhgs no tewis

Tee paschi, kurei pakaja un melfa

Par tewi kauno flawu.

Margals (to atzerejees).

Slitti, Rasma,

Ja wihrs reis spertu soli atkahpt kahro!

Man tagad schehl, ka ugunij

Es apwahrdotas sibles nowehleju: —

Kas peekahpjas pret nelgam reis,

Tam japeekahpjas weenumehr un tâ

Tas saudê to, no ka tas atkahpees,

Bet nelgas neeguhst par draugeem gudreem.

Rafma. Tâ, Margal nerunâ! . . .

Margals. Beenmehr tew

No brijwa wahrda bailes, Rasma? —

Nu, labi, klusu zeetischu par to,

Ja tu to wehlee.

Rafma. Neeeen klusu zeet,

Pat nedomâ!

Margals. Nu, nedomaschu ar'!

So notikuscho neatguhst

Par winu domadams nekad.

Rafma. Tahds tu man patihz! — Deewi tewi

Kâ paschu dehlu mihtu tura.

Ja schoreis kauno melfchu labad

Tew tauta peenahzigo zeenu

Un godu nepeeschkhra, turpmaf ta

To neleegs: wirfaitis tu buhst tai!

Margals. Tu domâ, Rasma, tâ?!

Rafma. Es tizu! —

Es tizu tam tapat, kâ tizu

Es deewu nebeidsamai mihlestitai.

M a r g a l s. Mehš, Rasma, wišf swehrejām —
Mehš, wezakee un bajari —
Buht paklauffgi Gundabam.

(Žitā no jaunās domas ķerts.)

Wīnšch muhšu wiršaitis, wīnšch war
Mums pawehlet, kad karā ejam;
Wīnšch aisleegt war guht laupijumu
Un eenaidneeku guhstīt behgofcho,
Ja tas tam patihk; wīnšch war
Pee šawa galda sehbinat un meelot
Lapat kā nokaut, neewat, isfmeet,
Ja patihk, kara guhsteknus,
Bet tad, kad meers buhs semē,
Kad schkehps pee feenas stahwēs,
Wīnšch newar prašt paklauffbu
No teem, kam klauft nepatihk! —
Lahds swehrasts ir pret tautas garu . . .
Ja ne, pret wīnu fazelšees it wišf,
Kam ween til šawa griba
Un šawas domas mihtas ir! —
Par agru, wezit, preezajees, par agru! —
Ar preeku nolikfi tu swehtos swehrus,
Kad tautas dufmas degs pret tewi
Un atreehts tiks tad katris grehts,
Ko tu aif sfaudibas pret jaunu spehtu,
Pret taišnibu un tautu darijs buhfi! —
At, Rasma, kā man firdi deg!
Kā roka kut un darba prasās! . . .

R a f m a. Mans dahrgais Margal!

(No pagalma atskan gawiles: „Slawa wiršaitim! Slawa Gundabam!“)

Dfirdi,

Lā wini weenreis flawēs tewi . . .

M a r g a l s. (No kleedseeneem itā atmodinats un klūst
attal drahms, kā bija eenahstot.)

S e s t a i s f k a t s.

Margala pilš. Zihdfiga Warika pilij, tīkai masata un nabadfigata.
Kara trofeju pee feenam naw til daudš un til wehrtigas. — Pee
Margala šapulzejuschees wina taimini un domu beedri — zeemu
wezakee un bajari. Wišf sehš ap galdu un lahds kara kalps peenes
teem alu, kuru wini dšer.

M a r g a l s. (Rafmetim).

Es wehlreis luhdsu un nu pehdejo:
Par to wairs scheitan nerunat!
Mehš wišf esam jauni, zihnu kahri
Un stipri deesgan zihnu uswaret.
Lai širmgalwji un wetschi laiku
Ar atminam few pakawē.
Puiš, pašneedš pilnu kaušu!

R a f m e t i s. Ne tawu weefmihlibu prahtā
Man bija welki walkat, Margal!
Ne tewi ruhgtinat ar atminam.
Es tīkai šatu, kas man firdi speesch:
Kur tew ir pahri darits, jazeesch
Turpat buhs wišfeem ziteem mums;
Te muhšu wišf lītkens šaitits.

M a r g a l s. Tad leez aif aušf few ari to:
Man pahri darits naw nekad
Nekur, kopsch schkehpu leetot protu!

P i r m a i s b a j a r s.

Nu, tas nu tomehr teefa ir,
Ka Gundabs labaf prot kā zits
Ap fewi laudis tuwinat,
Kam eemeflis us wīnu šaunam buht,
Ne žitadi wīnšch tewi flawejš buhtu
Pehz kaujas nometnē — tu azerees?! —
Un redšams, ja tew naidš pret wīnu
Wairs firdi nedeg, panahzis wīnšch ir
Ko gribejis: tew ušflawa naw welki dota.

R a f m e t i s.

Wīnšch apeetas ar mums kā puikam:
Tam ušflawu, tam mihtu wahrdu,
Tam atkal bahreenu pee reises
Un mehš lai klusu zeeschot nesam to?!

P i r m a i s b a j a r s.

Wīnšch tagad runā daudš par brahtu karu, —
Kā swehtulam tam ašns schehl
Kas zihnās lihst un draudšibu
Wīnšch weetā, kā ar neweetā miht minet,
Bet waj gan tā war nowehrst brahtu karu?

M a r g a l s. Ko? brahtu karu? Ko wīnšch šauz
Par brahli? — igaunus waj žitus? —

R a f m e t i s. Tee domati beš schaubam mehš . . .
Kas igauni par brahteem mums!

M a r g a l s. Ka ašnu tam schehl? waj muhšu?
Ne, igaunus wīnšch schehloja,
Kas islejšchi bij muhšu ašns . . .

D t r a i s b a j a r s. Tas wehl tik trubka!

R a f m e t i s. Kabdas

Tam nedširdetas domas galwā maišas! —
Te drihsat isklaufas, ka brahti
Tam igauni, ne mehš, jo mehš
Pehz pašchu ašnim tā neslahpstam,
Lai tīkai dara tā, ka wišf meerā
War buht ar padarito, — pat naida nebuhs!

W a r p a t s. Es gribetu tik weenu finat,

Kad Gundabs beidsot atlaidis
Uš mahjam šawus kara wihrus?

P i r m a i s b a j a r s.

Waj't wina ween top tureti?
Tur ari Labdala un daschu zitu.

M a r g a l s. Kam tu to jautā, mihtais draugs?

Waj man, waj kahdam žitam sche? —
Kas wairaf gan ap wīnu pinas
Kā tu. Mums drihsat jajautā tas tew.

W a r p a t s. (pa dašai laimi).

At, es ap wīnu pinos?!

M a r g a l s. Nedušmo!

Es nedomaju tā, ka tas waj grehts
Waj pahrkahpums kahds buhtu.
Mehš wišf swehrejām tam paklaufft.

Dtrais bajars. Ja, karâ gan!
 Margals. Meera laikâ ar'!
 Waj tu jau peemirßs to buhtu?
 Dtrais bajars.
 Kur meera laikâ tas lai der?!
 Trefchais bajars.
 Warbuht, ka kara teka jauna
 Tam kahda padomâ.
 Margals. Tad ir skaidra
 Schi buhßhana, kâ faules deena:
 Winsch kara pulstus neatlaisch,
 Lai peerastu pee wina pawehlem.
 Tad ar', kad semê kara naw,
 Bet tahdu nahkotne til gaida.
 Un kad gan negaidam mehß karus? (Smejas).
 Te nu jums wisa wetscha gudriba!
 Pirmais bajars.
 Par wezi to nu gan wehl newar saukt:
 Winsch tihri brachßs wehl gaitâ, runâ
 Un rpta, medibas un kaujas radinata,
 Wehl brangi mehrki trahpit prot.
 Rasmetis. Preeßch kam tam jauni kari? —
 To paschu wehl winsch newaid beidßis:
 Pils pagrabos sehð igauni
 Un laupijums naw isdalits,
 Man schteet, pehz nopelneem.
 Pirmais bajars.
 Ja, ko winsch isdaris ar guhstefneem?
 Es labpraht sinat wehletos.
 Warpats. Kahds jautajums un sinkahriba?!
 Ko zitu, kâ to paschu, ko ar ziteem.
 Ir uswaretajs darijßs jeklad:
 Tos nokaus, deeweem seeðojot,
 Waj dshwus iszeps uguns leesmâ
 Par breeßmam ziteem: nezelt kara.
 Pee arkla tatschu neliks winus
 Kâ seeweetes un puikas masus,
 Lai tee us mahjam sweiki zilpo.
 Dtrais bajars.
 Bes schaubam nokaus waj ar' zeps.
 Pirmais bajars.
 Man bail, mehß wifß waram wiltees:
 Schis Gundabs ir til sawads kluwis,
 Ka winu newar saprast wairs, —
 Preeßch kam tad winus turet wehl
 Un ehdinat bes kahda prahta?
 Rasmetis. Tas wehl til truhla: wiltees sche! —
 Winsch aisleedja jau patak dshitees
 Pehz kaujas igauneem, ka tee
 Daschß labs ar sweiku ahdu tika
 Pee seewas mahjâ atpakal. Un laupijums?
 Tâ daudßkahrt wairak tijis
 Mums buhtu winus guhstot!
 Bes maj jau nometnê pehz kaujas
 Us sawu galwu kara wihri
 Buht' aplahwuschî faguhtitos: —

Tahds ihgnums teem pret wifu bija,
 Kad Gundabs eenaidneeku wirfaiiti
 Ar alu un ar maifß meeloja.
 Eif tif tam isdewas tos sawaldit (Margalam).
 Tu biji tad jau prom, tu neredseji.
 Margals. Un labi tã, ka neredseju! —
 Man atkal kaußs ir tuffchß!
 Puiß, peepildi lihðß malam to,
 Lai es lihðß dibinam to dserdams
 Juhs, draugi, preezinu ar jaunu wehsti.
 Rasmetis (ceintrefets).
 Pehz tam mehß katris sawu lahgu,
 Aif preeka tuffchostm pa weenam!
 Margals. (Noleet kauju few preeßchâ).
 Juhs sinat, draugi, ka es mihlu — —
 Warpats. Ah, wedibas!
 Rasmetis. Wedibas? Nudeen?!
 Pirmais bajars. Es tã jau domaju!
 Dtrais bajars. Brangs jahjeens
 Mums gaidams un us isdewibam
 Wehl brangats kaußßsch alus.
 Margals. Juhs sinat, ka es Rasmu mihlu...
 Ka firds pehz winas allstot juhtas
 Sche weenam, waj ar draugu barã,
 Bes meera un bes preeka ihsta...
 Warpats. Mehß sen jau gaidijam, bes jokeem,
 Kad tu us wedibam muhs luhgß.
 (Gesleidsas daschi Margala kareiwji, ustrautti, fajutuschi un
 nokufuschî.)
 Margals. Jums pateizos par peekrischanu
 Un diwreis lihßßmaks kauwu dseru!
 (Zel kauwu pee mutes, bet winu pahrsteidß kareiwis.)
 Pirmais kareiwis.
 Mehß steidsamees ar sinam, kungs!
 Margals (noleet kauwu atpakal us galda).
 Ar kahdam sinam?
 Dtrais kareiwis. Nesinam,
 Waj labam waj ar kaunam,
 To tuhdat paschi isschirfat.
 Pirmais kareiwis.
 Mehß druwu lejã firgus ganam
 Un redsam: — jahj pa zelu schurp us birßi
 Bars igaunu.
 Dtrais kareiwis. To melnee wamschi
 Pa gabalam jau isschirami.
 Rasmetis. Bars igaunu?
 Warpats. Waj frotu
 Pa zeemeem — nesinami mums?
 Pirmais kareiwis.
 Tã fahlot domajam i mehß,
 Bet eeskatotees labal: — redsam,
 Teem naw nedß schlehpu lihðß nedß ahwu,
 Nedß kahdu zitu eerotschu, bet teem
 Aif muguras un fahnos lihðßa ritcho
 Kahds desmits muhßu kara wihru...
 Rasmetis. Ko tas lai nosihmê?

Pirmais kareivis.

Tab steidsamees mehs sinkahribas dšihiti,
Up mescha brucklu jahschus preti
Un istaujajam winus smalti

Rafmetis. Un ko tee saka?

Pirmais kareivis. Gundabs esot

It wifus saguhstitos igaunus
Uš mahjam meerā atlaidis,
Bet lai teem zekā neusbruktū mehš,
Par fargeem lihdsā dewis šarus laudis.
(Wifī leelata mehā isbrīhnejušchees.)

Pirmais bajars.

Waj neteizu jums, draugi, pirmit, —
Muhš wifus Gundabs pahrsteigt war.

Rafmetis. Kadeht? Taf ne bes eemesla
Winsch atlaisch mahjā guhsteknus?

Margals. Kuschi, lai tee isrunā lihds galam! —
It wifus guhsteknus winsch atlaidis,
Pat wirsaiti?

Pirmais kareivis. Pat wirsaiti!

Mehš pašchi winu redsejam un pašinam.

Dtrais kareivis.

Eit peezi bajari wehl guhstibā: —
Tos atlaidischot tab, tad wirsaitis
Par wineem desmit ostinas,
Tas ir — par katru diwas atfuhstis.

Pirmais kareivis.

Bet wirsaitim wehl Gundabs
Ir dahwinajis sirgu, skaišo kausu,
Ko Warikis no pleskaweesehem reis
Bij eeguwis par kara laupijumu.

Margals. Kā winsch pee kausa tizis?

Tas tatschu nebij wina ihpashums.

Dtrais kareivis.

Winsch tatschu dšihwo tagad tur.

Margals. Kur?

Dtrais kareivis. Warik pili!

Margals. Gundabs dšihwo —

Dtrais kareivis.

Nu ja! No tureenēš jau aba
Ir igaunus winsch atlaidis.
Pirmais kareivis.
Winsch esot laudim isskaidrojis,
Kā Warikim ta bijuše tā wirsaitim
Un nu ta peenahkotees schim,
So Warik weeta wirsaitis nu schis.

Margals. Un laudis bij tā meerā?

Tee meerā bij, ta bahrenei
Tas nolaupijis mantojumu?!

Pirmais kareivis.

Krihws Aribalts, pehz deewu prahta
Deht schita jautats, atbildejis,
Ka Gundabam tā darit nahlas,
Tad wiff meerā palikuschī
Un lihgsmi bijuschī turklaht.

Margals.

Nu, draugi, waj jums azis neatveras!

Kadeht winsch kara wihrus neatlaisch?

(Pause; pahrsteigti un sagrausti.)

Kadeht winsch mešch par brahlu karu,

Kadeht tam ašnu tik toti schehl,

Kadeht uš fatizibu zitus sauž? —

Lai netrauzets tas netaisnibu

Paš spehtu darit — mantas kahrš

Kā saglis šweschā mantu nemtu...

Un pahri šaweem nedarbeem

Tas pahršeds deewbijibas segu!... (Pause.)

Par desmit ostinam mehš karu wedam

Par desmit ostinam mums lija

I ašnis, i zeemi isplehneja!...

Rafmetis. Nē, brahti, tas par traku!...

Margals.

Waj kauns mums nebuhs schekhu nest,

Ja netaisnibu nesodam?

(Pahrejee nedroschi sakustas.)

Mehš winu eezehlām par wirsaiti,

Mehš winu ari atzelt waram,

Ja tautas labums praša to!

Warpats. (Nedroschi.)

Tas gan naw jaaismirst, man schkeet,

Ka Gundabu mehš nezehlam

Aiš šawa ween, bet ari deewu prahta

Un winam klaušt šwehrejām.

Rafmetis. Bet tas tal newar deewu prahts

Buht it nekad, lai nemelšch neekus,

Ka wirsaitis pret tautas gribu

Pret winas labu darit drihst!

Margals. Itweens no mums, ja muhsu zeemā

Kahds bahram mantu nolauptu

Un pašchu istumtu no mahjas,

Beš domaschanas turpu eetu

Un nezilwekam teesu spreesu,

So tahds ir deewu prahts un griba — —

Pirmais kareivis.

Par wifu zitu sprees war tā,

Bet bahrei winsch naw pahri darijs

Winsch pili panehmis un Rasmu few par seewu;

Winsch atstuhmis to naw.

Margals. Winsch Rasmu?

(Išha eekšheja zihna.)

Warpats. Tā jau ir gluschī zita leeta!

Pirmais bajars.

Ja tā tad bahrei pahri darits naw!

Margals. Tu, Rasmē, klusu zeet?!

Rafmetis (nenoteitti pakustas).

Margals. Ar waru peespeedis par seewu tapt

Winsch bahri Rasmu — šinu labi,

Ka ta ar labu negahja pee ta —

Tas wina grehlu nemasina...

Es wehlreis jautaju jums, draugi,

Kas klusu zeeschot panekis,

Ka warmahks paleef nesodits? —
Kas nahks ar mani atreebt teesu?!

(Peezelas un panem schlehpu; pahrejee ari peezelas, bet zeesch klusu un wimu nenoteiftiba gaischi redsana.)

Neweens! Baj teescham it neweens?!

Warpats. Man schheet, ka pahrrunat
Scho leetu nahktos pamatigaf.

Rahds labums yaidu sawa starpâ
Nij pahrsteidsibas zelt?!

Pirmais bajaran. Ar wimu.

Ar paschu Gundabu, mums runat,
Man rahdas, wajadsetu wehl. So teescham
No brahlu kara labums neatleks.

Margals. Ko palihds kara slawa tab,
Ko palihds uswaras pahr eenaidneetu,

Ja netaisnibai rokâ schlehps
Sahf drebet?!

Rafmetis. Manâ rokâ
Schlehps drebejis nelad wehl naw!

(Strauji paker schlehpu un nostahjas Margala puse.)

Weenalga kas man preefschâ nahks,
Las jutis to, ko esmu wehrts.

Warpats. No taisnas leetas neatfakos es:
Kur wairogs mans? schurp schlehpu!

(Ari panem schlehpu, bet ta newehleschanas, ko dara, isjuhtama latra kustiba.)

Margals. (Sagrauhts attriht atpakal fehdefti)

Lad tahdi waroni mehš esam!

Preefschaks

(Turpmat wehl.)

Par ko.

Lewa Nikolajewitscha Tolstojâ stahsts is polu dumpja laiteem.

I.

1830. g. pawasari pee pana Zatschewska, wina dsimt-
muischâ Roschankâ atbrauza wina miruschâ drauga weeni-
gais dehls, jaunais Jaseps Migurfsis. Zatschewskis bija
65 gadus wejs wejis, platu peeri, plateem plejeem, platam
kruhtim, ar garâm, baltam uhsam us keegeka bruhnâs
sejas, otrâ Polijas dalischandâs laitmeta patriots. Winsch
kâ jaunellis kopâ ar Migurfska tehwu kalpoja sem Ro-
stjuschkas karogeem, un ar wiseem sawas patriotistâs
dwehseles spehkeem eenihda apokaliptisistko netikli — tã
winsch to nosauza — Jekaterinu II., tãpat ar' nodeweju,
winas nekreetno, nekithro mihlako Bonjatowfski, un ari
tizeja Polijas atjaunoschanai, tãpat kã tizeja nakti, ka no
rihta atkal uslehks saule. 12. gadã winsch komandeja
kahdu pulku Napoleona kara spehka. Napoleonu winsch
deewinaja. Napoleona bojã eeschana wimu faruhgtinaja,
bet winsch neismisa par Polijas zaristes kaut ari satropfotu
atjaunoschanu. Seima atklahschana Warschawã zaur
Aleksandra I. gahdibu, atdshwinaja wina zeribas no jauna,
bet swehta reakcijas saweeniba wisã Giropã un Konstantina
eedomigã mulkiba attahlinaja fentahrotâs wehleschanâs
peepildischanos. . . . No sawa 25. gada Zatschewskis ap-
metâs us laukeem un, nekur neisbraukdams, dshwoja sawã
Roschankã, nodarbodamees ar fainneezibu, medibam un
awischu un wehstulu lasischanu, zaur to wisu winsch tomehr
nowehroja notikumus sawã tehwiã. Winsch bija otrreis
eedwees laulibã ar nabadfigu, skaitu potu muischneezi,
bet schi wina lauliba bija nelaimiga. Winsch nemihleja
un nezeenija schis sawas otrâs seewas, jutâs no winas
apspeests, flikti, rupji apgahjâs ar wimu, itkã pee winas
atreebdams sawas otrâs laulibas klubdu. Behrnu no
otras seewas nebija. No pirmâs seewas turpretim bija
divas meitas, wezakã Wanda, leelakã skaitule, kura sinaja

sawa skaituma wehrtibu un us laukeem garlaitojâs, un
jaunakã, Albina, tehwa mihlule, dshwa, kaulaina meitscha,
ar zirtaineem, gaischeem mateem un plashi, gluschi tãpat
kã tehvam eedalitã, leelã, mirdsoshã, pelekã azim.

Albinai bija peeypadsmit gadu, kad atbrauza Jaseps
Migurfsis. Migurfsis jau agraki kã students bija bijis
pee Zatschewskeem Wilnã, kur wini dshwoja pa seemu,
un lakstojees ar Wandu, tagad atkal pirmo reisi jau kã
pilnigi peeaudsis, brihws zilweks, atbrauza pee wineem us
laukeem. Jaunã Migurfska atbraukschana bija patihlama
wiseem Roschankas eemihneeeem. Wetscham Jusjo Mi-
gurfsis bija patihkams tapehz, ka atgahdinaja winam wina
drauga tehwu tajã laikã, kad wini bija wehl jauni, un
tapehz, ka tas dedsi un ar wisroschainakã zeribam stah-
stija par rewoluzionaro ruhgschanu netik ween Polijã, bet
ari ahrsemes, no kureenes winsch paschulak kã bija
pahrbrauzis.

Panai Zatschewskij Migurfsis bija patihkams tapehz,
ka weeseem klahfot wezais Zatschewskis sawaldijâs un
nekihweja wimu par wisu, kã darija to parasti. Wandai
winsch bija patihkams tapehz, ka wina bija pahrleezinata,
ka Migurfsis atbrauzis winas deht un nodomajis wimu
bildinat; wina taisijâs tam dot apmeerinoschu atbildi, bet
gribeja, kã wina pate few teiza: lui tenir la dragée
hante. Albina preezajâs tapehz, ka wis preezajâs. Netik
ween Wanda bija pahrleezinata par to, ka Migurfsis at-
brauzis ar noluhku wimu bildinat. To domaja wis mahjã
no wezã Zatschewska lihds auklei Ludwikai, lai gan ne-
weens par to nerunaja.

Un bija tas taisniba. Migurfsis atbrauza ar scho no-
luhku, bet nedelu pabijis, winsch, par kaut ko aifsaitinats
un ustrauhts, aisbrauza, bildinajuma neisdarjiss. Wis
bija pahrsteigti par scho negaidito aisbraukschãnu, un ne-

weens; isnemot Albiniu, nefaprata tās zehlonā. Albina sinaja, ka ſchis ſawadās aisbraukšanas zehlonis bija wina.

Wiſu laiku winam Roſchankā mihtot, wina manija, ka Migurſkis bija ſewiſchki uſtraukts un jautrs tikai ar winau, kaitinaja winau, bet wina ar ſeeweetes ſajubtu manija, ka eelſch ſchis wina apeeſchanās nebija peeauguſcha atteezibas pret behrnu, bet wihreeſcha pret ſeeweeti. Wina to redſeja tajā mihleſtibas pilnā ſtatā un laipnajā ſmaidā, ar kureem wiſch to ſaſtapa. kad wina eenahza iſtabā, un pawadija, kad wina iſgahja. Wina wehl labi nenoprata, ko tas noſihmeja, bet ſchi wina atteeziba pret to winau uſjautrinaja un wina, paſchai negribot, zentās darit to, kaſ winam patika. Patika winam atkal wiſs, ko ari wina nedaritu. Un tapeh; wina ta klahbtuhtnē ar ſewiſchku uſbudinajumu darija wiſu, ko darija. Winam patika, ka wina gabja ſfreetees ar ſkaiſto ſehtas ſuni, kaſ winai lehza wirſu un laiſija winas ſakarſuſcho, mirdſoſcho ſeju; patika, ka wina par maſakeem neekeem ſahka ſmeetees aisraujo-

Konzerts Berlins Charitē-ſtimnizā.

ſcheem, ſtateem ſmeekleem; patika, ka wina, turpinadama jautri ſmeetees, ſawām azim tomehr peedewa nopeetnu iſſklatu, ſkendsam garlaižigi ſpredižo;ot, patika, ka wina ar netizamū pareiſibu un komiſmu tehloja gan wezo aulli, gan peedſehruſcho kaiminu, gan winau paſchu, Migurſki, ſpehji pahreedama no weena tehlojuma uſ otra. Patikās, galwenais, winas ſwinigā dſihwes preeziba. Itkā jau nu wina paſchulail buhtu pilnigi eepaſinufēs ar wiſu dſihwi un ſteigtoſ to iſbaudit. Winam patika ſchi winas ſewiſchkā dſihwes preeziba, bet ſchi dſihwes preeziba uſbudinajās un paſtiprinajās zaur to, ka wina ſinaja, ka ſchi dſihwes preeziba winau eejuhſmina. Un tapeh; weenigi Albina ſinaja, tapeh; Migurſkis, kureſch bija atbrauzis, lai bildinatu Wandu, aisbrauzā to neiſdarijis. Lai gan wina nerweenam neudroſchinajās to ſazit, neteiza to ſkaidri ari pate ſew, wina ſawas paſchas dwehſeles dſitumos ſinaja, ka wiſch gribeja mahſu eemihlet, bet eemihleja winau — Albiniu.

Albina par to toti brihnijās, turedama ſewi par pilnigi neezigu, ſalihdſinot ar gudro, iſglibtoto ſkaiſtuli Wandu, bet newareja neſinat, ka tas tā ir, un newareja nepreezatees par to, tapeh; ka pate ar' ar it wiſeem dwehſeles ſpehſeem bija eemihlejuſe Migurſki, eemihlejuſe tā, kā mihl tikai pirmo reiſi un tikai weenu reiſi muhſchā.

II.

Waſaras beigās awiſes atneſa ſinau par Pariſes rewoluziju. Lublin peh; tam ſahka naht ſinaſ par Waſchawā gatawojoſcheemes nemeereem. Zatschewſkis ar bailem, ar nemeeru un ar zeribu gaidija ar katru paſtu ſinaſ par Konſtantina noſlepkawoſchanu un rewoluzijas ſahkumu. Weidsot nowembri Roſchankā atnahza wiſpirms jau rakſts par uſbrukumu belwederam, par Konſtantina Pawlowiſcha behgſchanu, peh; tam par to, ka ſeims iſſludinajis, ka poſu tronis Romanowu dinastijai eſot atnemtš, ka Glopzkiſ eſot eezeltš par diktatoru, un poſu tauta atkal eſot brihwa.

ſazelſchanās wehl nebija noſkurufe lih; Roſchankai, bet wiſi winas eemihntneeki wehroja tās gaitu, gaidija winau pee ſewis un gatawojās uſ to. Bezais Zatschewſkis ſarakſtijās ar wezeem paſinam, ar weenu no ſazelſchanās lidereem, peeneh;ma noſlehpumainus ebreju faktorus, ne ſaimneeziſtās, bet rewoluzionarās dariſchanās, un taiſijās peeweenotees pee ſazelſchanās, kad peenah;ts laiks. Pana Zatschewſtaja ne tikai tā weenmehr, bet wehl wairak tā weenmehr, ruhpejās par wihra materialam ehrtibam un, tā weenmehr, ar to aiſweenu wairak un wairak winau kaitinaja. Wanda noſubtijā ſawus briljantus uſ Waſchawu draudſenei ar to noteikumū, lai eenemto naudu eedotu rewoluzionaru komitejai. Albina intereſejās tikai par to, ko dara Migurſkis. Zaur tehwu wina ſinaja, ka wiſch eetah;jees Dwernizka pulkā, un zentās dabut ſinat wiſu to, kaſ atteezās uſ ſcho pulku. Migurſkis rakſtija

diwas reiſes: weenu reiſi paſinoja par to, ka wiſch eetah;jees kara ſpeh;kā, ottreis puſfebruari rakſtija ſwinigu wehſtuli par poſu uſwaru pee Stogekas, kur kreeweem atnehmuſchi 6 leelgabalus un wairatus kreewus panehmuſchi guhſtneezi;ibā.

„Zwyciestwo Polakow i kleska Moskali Wiwat!“ wiſch nobeidsa wehſtuli. Albina bija ſajuhſminata. Wina apluh;loja karti, reh;kinaja, kur un kad jateel „moſkateem“ uſwareteem, un nobah;leja un trih;zeja, kad tehws tā lehni taiſija wakā no paſta atneſtās awiſes. Rahdreis winas pamahte, eeedama tās iſtabā, ſaſtapa winau ſpogula preeſchā biſkēs un konfederatkā. Albina gatawojās wihreeſcha uſwalkā behgt no mahjas, lai peeweenotoſ kara ſpeh;kam. Pamahte pateiza tehwwam. Tehws aizinaja meitu pee ſewis un, ſlehpdamš winai ſawu lih;duhtibu, pat ſawu ſajuhſmibu par winas ri;hibu, taiſija tai ſtingru rah;eenu, praſtdams, lai wina iſmetot ſew no galwas ſchis

mulkigās domas par peedalischanos karā. „Seeweetem ir zits darbs: mihlet un meerinat tos, kuri seedo sewi preeksch tehwijās,” wīnsch tai fazija. Tagad wina esot wajadfiga tam, buhdama par preeku un apmeerinajumu, bet peenahfšot laiks, kad wina ari tās wihram buhšot waja-dfiga. Wīnsch sinaja, ar ko us tās darit ešpaidu. Wīnsch tai ašrahdija us to, zif wīnsch esot weentulis un nelaimigs. Wina peespeedās pee ta ar sawu seju, flehp-dama asaras, kuras tomehr flapinaja wina šwahrfu peedurtni, un apnehmās — neka neufahkt bes wina atkaujās.

III.

Tikai tahdi zilweki, kuri to baudijuschi, ko isbaudija poti pehz Polijas dalischanas, pee tam weenu winas datu padodot sem eenihsto wahzeeschu waras, otu — sem wehl wairak eenihsto „moštaku” waras, war šaprast to lihgsnibu, kuru isbaudija poti 30. un 31. gadā, kad nu pehz agrateem nelaimigeem atšwabinašchanas mehginajumeem jauna atšwabinašchanas zeriba israhbijās par peepildošchos. Tatschu šchi zeriba neturejās ilgi. Spehki bija pahrak nesamehrtigi, un rewoluzija tika atkal apspeesta. Atkal no jauna neprahrtigi pallausošchi, desmiteem tuhstoschu kreemu zilweku tika atdšhti us Poliju un gan sem Dibitscha, gan Paskewitscha un augstākā pawehlneeke-rihtotaja Nikolaja I. wadibas, pašchi nesnadami, kapehz wini to tā dara, šlazinadami semi ar sawām un sawu brahtu, potu ašnim, nospeeda par jaunu winus un atdewa tos atkal wahju un nespehrtigu, neezigu zilweku warā, kuri newehlas ne potu brihwibas, ne apspeeschanas, bet tikai weenu: sawas mantkahribas un behrniškās godkahribas apmeerinajumu.

Warschawa tika eenemta, atšewišchi pulki tika šalauti. Simti, tuhstoschi zilweku tika noschauti, nošiti ar rungām, isšubtiti. Iššubtito starpā bija ari Wīgurfkis. Wina muischa tika konšizeta, wīnsch pats nolikts par šaldatu Uralškas linijas bataljonā.

Jatschewski dšhwoja 1832. gada seemā, wetscha weselibas deht Wīlnā. Tas tuhlin pehz 31. gada eewahrga ar šrdškaiti. Te nu tuhlin pee wineem nonahja wehstule no Wīgurfka — is zeetofschna. Wīnsch rakstija, ka zif ar’ gruhsti nebuhtot preeksch wina tas, ko wīnsch esot pahrzeetis un kas winam šahwot preekschā, wīnsch preezajotees par to, ka winam wajadsejis zeest par tehwiu, ka wīnsch neiffamistot par to šwehto leetu, par kuru wīnsch atdewis daku no sawas dšhwibas un esot gataws atdot ari wehl atlikušo daku no tās, un ja riht pat gaditos jauna eespehjamiba, wīnsch daritu tāpat. Wehstuli štipri lašhdams, wezis nu šchajā weetā šakla štipri raudat un ilgati newareja tās tahlaklaššchanu turpinat. Atlikušā wehstules datā, kuru štipri lašija Wanda, Wīgurfkis rakstija, lai ari kahdi buhtu bijuschi wina plāni un domas tajā pehdejā wina atbrauzeenā, kuresch esot un palikšot muhšcham gaischatais punkts wišā wina muhšchā, wīnsch tagad ari newarot un negribot runat par teem.

Wanda un Abina šaprata katra šawadi šcho wahrbu nošihmi, bet neweenam nepaškaidroja ta, kā winas to šaprata. Wehstules beigās Wīgurfkis šubtija šweizinajumus un starp zitu ar to pašchu rotakadamos kahrtribu, ar kahdu wīnsch apgahjās ar Abinu sawa atbrauzeena laikā, greesās pee winas ari wehstulē, wīnu waizadams, waj ta tikpat ahtri škrejot, šuneem preekschā tildama, un tikpat labi wišus pakirzinot. Wīnsch nowehleja weselibu wetscham, šekmes šaimneezibas darbos maštei, Wandai winas zee-nigu wihru un to pašchu dšhwes preezibu ašweenam jo projām us preekschu — Abinai.

Wezlaras domas bāniza.

IV.

Ar wezā Jatschewska weselibu gahja ašween šaunati un šaunati, un 1833. gadā wiša gimene nobrauzā us ahrsemem Wanda šastapās Badenē ar bagatu potu emigrantu un ar to apprezejās. Wetscha šlimiba ahtri peenehmās, un 1833. gada šaktumā wīnsch nomira ahrsemēs us Abinas rotam. Seewai wīnsch nekahwa sewi kopt, un lihds pat pehdejam azumirklam newareja winai peedot tās kluhdas, kuru bija isdarijis, to apprezedams. Pana Jatschewska atgreesās ar Abinu us lauteem. Galwenā interese Abinas dšhwē bija Wīgurfkis. Winas azis tas bija leelatais waronis, kuram kalpojot wina nolehma seedot sawu muhšchu. Wehl pirms ašbraufšchanas

uf ahrsemem wina sahla ar to farakstitees. Sahuma tehwa usderumã, wehlati no sewis. Pehz tehwa nahwes uf Kreewiju atgreesufes, ta turpinaja ar winu farakstitees, bet kad tai jau bija 18 gadi, pastaidroja wina pamahtei, ka wina apnehmusēs braukt uf Urakflu pee Migurfska, lai paliktu wina seewa. Pamahte sahla pahrmest Migurfskam, ka winsch patmihligi gribot uslabot sawu gruhto stahwofli zaur to, ka nowikinajis bagatu jaunawu, speeschot to wina nelaimē dalitees. Albina sadusmojās un pateiza pamahtei, ka tikai wina warot usteept tahdas nekreetnas domas zilwekam, kurfch seedojis it wisu preefch sawas tautas; kã Migurfskis, taisni atteizees no tās palihdšibas, kuru wina tam peesolijuse, un ka wina katrã finã esot nolehmuše braukt pee ta un palikt par wina seewu, ja tikai winsch tai gribeschot scho laimi dahwat. Albina bija piln-

Margarete Andu.

gadiga, un nauda winai bija, — tee 300,000 stotu, kuras nelaiķis onkulis bija atstahjis diwãm krustmeitam. Tã kã itin nekã newareja winu aisturet.

1833. gada nowembrĩ Albina atwadijās no mahjneeteem, gluschi kã uf nahwi. Mahjneeki pawadija winu ar ašaram uf tahto, nepašhstamo barbariķãš Maskowijas semi. Gesehdãš wina ar wežo ustizamo aukli Ludwiku, kuru wina nehma few lihdsi, tehwa, no jauna preefch tahla zeta islabotos ratos, un — dewãš tahlajã zeta.

V.

Migurfskis nedšihwoja kasarmãš, bet sawã atsewisķlã dšihwofli. Nikolajš Pawlowiķšs pawehleja, lai paseminatee (degradetee) poti ne tik ween nestu wišus šlarbãš saldatu dšihwes šmagumus, bet lai ar' tee zeeštu wišus tos pasemojumus, kureem toreis bija padoti weentahršchi saldati; bet wairums to weentahršcho zilweku, kureem waja-dseja ispilbit šchis wina pawehles, šaprata scho „paseminato“ stahwofla wišu gruhtumu un, neraugotees uf breešmam par wina gribas neišpildišchanu, kur ween wareja, tãš neišpildija. Pusgrahmatneeziķšs, no saldateem usdeeneiķšs, ta

bataljona komandeers, kura bija eefšaitiķš Migurfskis, šaprata bijušã bagatã, jaunã zilweka stahwofli, kuream bija atnemts it wišs, noscheloja winu un zeeniã to, un dewa winam daschadus atweeglinajumus. Un Migurfskis tad ar' nu newareja — neatšihst šchi baltu waiga bahrsdu eetešrptã wezã saldata — tagadejã apafschpalkawneeka — ustuhkuschajã sejã nojaušchamo labšrdibu. Un lai nu winam to kaut kahdeji atmakšatu, usnehmãš winsch ta dehleem, kuri šagatarwojãš uf eestahšchanos korpušã, pašneegt matematikãš un frantschu walodãš stundãš.

Migurfska dšihwe Urakflã, ilgdama jau septito mehneši, bija ne tik ween weenmuķiga, gurda un garlaiziga, bet ari gruhta. Pašihšchanãš, iškemot bataljona komandeeri, no kura winsch žentãš turetees pehz eespehjas tahlati, winam bija tikai ar weenu isšuhito poli, maš isglihtotu un pšahpigu, nepatišhamu zilweku, kas te nodarbojãš ar šiwju tirdšneezibu. Galwenais Migurfska dšihwes gruhtums pašahweja eefsch tam, ka winam bija gruhti peerast pee truhuma. Lihdsjektu winam pehz wina mantãš konfiškazijas nebija nelahdu, un winsch štãš zauri selta leetas pahrdodams, kas wehl winam bija palikuschãš.

Weenigais un leelatais wina dšihwes preeks pehz wina isšuhitišchanãš bija šarakstišchanãš ar Akbinu, dsejiskãš, miķãš atzereš domas, no kuras winam bija atlikušchãš ta dwehsele no wina Roschankãš apzeemojuma laikeem un kuras škuwa tagad, trimdã, aišween jaukakãš un jaukakãš. Šahdã no šawãm pirmajãm wehstulem wina, štarp wišu zitu, winam waizaja, ko nošhmejot wina šenãš wehstules wahrbi: „kahdas ari nebuhtu manãš wehleschanãš un domas.“ Winsch tai atbildeja, ka tagad winsch tai warot atšihtees, ka wina domas un wina ilgas bijušchãš tãš, ka lai winsch waretu to šaukt par sawu seewu. Wina tam atbildeja, ka wina to miħlot. Winsch atbildeja, ka lai jau wina to labaki nebuhtu rakstijuse, tapehz ka šchaušmas esot to eedomatees, kas warejis buht un tagad esot neeespehjamãš. Wina atbildeja, ka tãš ne tik ween esot eespehjamãš, bet ka tãš tã ari katrã finã notiķschot. Winsch tai atbildeja, ka newarot peenemt winãš upura, ka tagadejã wina stahwofli tãš neesot eespehjami. Driħš pehz šchis sawãš wehstules winsch šanehma pawehsti uf 2000 stoteem. Pehz kuwera šchtempeles un rokraksta winsch usmineja, ka to suhtijuse Albina, un atzerejãš winsch, ka weenã no pirmãm wehstulem winsch jotodamees tai bija aprakstijis to preeku, kuru winsch isšaudot tagad, ar štundam nopelnidams it wišu, kas ween winam wajadšigs, — naudu preefch tehjas, tabakas un pat grahmatam. Šelizis naudu otrã kuwerã, winsch to nosuhitija atpakã lihds ar wehstuli, kura winu luhdša nebojat winu šwehtos šakaruss ar naudu. Winam wiša esot deesgan, winsch rakstija, un winsch pilnigi esot laimigš, šinadams, ka esot winam tahds draugs, kã wina. Ar to ar' apstahjãš winu šarakstišchanãš.

Nowembrĩ Migurfskis sehdeja pee apafschpalkawneeka, pašneegdams sehneem štundãš. Še atškanēja ahtri tuwošochãš pasta šwana štanãš, un notšchihķsteja pa šafaluscho šneegu kamanu šleezes un apstahjãš pee durwim. Behrni tuhliã uslehja, lai dabutu šinat, kas atšrauzis. Migurfskis

palika istabā, raudsidamees uf durwim un gaididams behrnus atgreeschamees, bet pa durwim eenahza pate apakfchpalkawneeze.

— Pee jums, „pan“, kahda jauntundse ir atbraukuse, pehz jums prasa, — wina fazija. — Laikam no juhfu pufes, isslataš pehz poleetes.

Ja Migurštam buhtu waizajusch, waj winsch tura scho Albinaš atbraukšchanu pee wina par eespehjamu, winsch buhtu teizis, ka tas ir neespehjami; sawos dwehseles dšifumos gan winsch to gaidija. Afinis sapluhda winam firdi, un winsch, pawisam aijelsees, isskrehja preefchistabā. Preefchinā raifija no galwas latatu kahda refna, wasaras raibumeem iſbojatu feju seeweete. Oтра seeweete eegahja

pa palkawneeke dšihwoſta durwim. Iſdfirduse ais fewis ſotus, wina apgreesās. No zepures apakfchas mirbseja Albinaš dšihwes preezigas, plaſchi eepfehstas, mirbsofchas azis, peefarmojuscham ſkropstam. Winſch apstulba un neſinaja, kà winu ſanemt, kà ſaſweizinatees. „Suſſo!“ wina eefauzās, noſaukdama winu tà, kà to ſauza tehws un tà pate pee fewis wina to ſauza, apſkahnās ar rokam ap wina taklu, peefpeedās pee wina ſejas ar ſawu noſartuſcho, aukſto feju un eefahla ſmeetees un raudat.

Iſdfirduse, kaš Albina tahda ir, un kapehz wina ſche atbraukuse, labā palkawneeze uſnehma winu pee fewis un patureja lihds kahſam.

(Turpmat wehl.)

Gilā nakti.

Arwida Spodra.

Kad apluſt nakti dſeefmaš,
Un nobahl ſwaigſchnu reetš —
Sem meſcha ehnu ſegas
Plaukſt ſelta uguns ſeedš.

Nahl weegli ſapnu behrni,
Sit plaukſtināš un ſmej —
Un naktš iſ dahrgā kauſa
Pahr winu raſu lej . . .

Kad apluſt nakti dſeefmaš
Un bahlās ſwaigſnes reet —
Kam ilgāš firdi kwehlo,
Lai winu meklet eet.

Winſch kluſi trihſ' un mirgo
Sem lapu jumtina,
Pilns dšihwes ſaldās tihſmes,
Kà tahla behrniba . . .

Kaš winu filā nakti
Zaur malbeem atradiš,
La dšihwei ſkumju krehſlā
Seltſtaru laime lihš. —

Dalchadi raksti.

„**Knaſcene**“. A. B. Amſiteatrowa romāš — kronika. (Изд. „Прозвѣщение“. Спб. 1910 г. Стр. 328. Ц. 1 р. 50 коп.)

Ari latweeſcheem, fewiſchti zaur daſcheem iſſakeem ſeſetonu gabaleem un daſcheem politiſka rakſtura eewadrafſteem kreewu liberali — radikalā preſe it labi paſiſtamais publižiſts A. B. Amſiteatrowš ſem augſchejā wirſrakſta klajā laidis jaunū romanu.

Sergejš Auſlenderš par to kreewu laikrakſtā „Netſch“ nodod ſchahdu ſpreedumu:

Tagad wairš tà nerakſta. Tà rakſtija 60—80 gadōš. Tad literati ſalaſijās trakteerī „Wezajš Fenikš“ („Старый Феникс“), kuſch ari wehl ſchimbrihſcham Alekſandra teatra tuwumā poſtahw, un weda tad tur gažu garāš runāš ar peedſihwojuſcheem wezlaiku zilwekeem „par jauneem un wezeem laiſkeem“ un par ſcho „laiku kahrtibu“, „par welnineem Unſchā“, par dšihwi meſcha weentukās buhdās, — un ſehdās pehz tam pee augſtām pulſtem — duhmeem peepihpetā redakzijāš iſtabā, un ſteidſigi ween tur uſrakſtija awiſeš nahſoſcham numuram ſawu jauno romanu un winu

nodatu noſautumus. Gari, ſawā darbībā un tās atriſbā nogurdinoſchi iſnahza ſchee romani, kurš tà ſaſtahdija pehz „Wezajš Fenikšā“ dširdeteem noſtaſſteem ſkanu muiſchneeku gimenu, teiku un legendu kronikiš.

ſchi tipa wiſeewehrojamakee literati bija Deſlowš un Melnikowš-Peſcherſkiš.

Sawā jaunajā romanā Amſiteatrowš leelā mehrā tuwojas wineem un atgahdina toš. Taš naw wairš braſchais, droſchais ſeſetonikiš, muhſu deenu nenogurſtoſchais dauſoniſtriſhdneekš, par kahdu mehš paſiſtam Amſiteatrowu pehz wina laikrakſtu darbibaš, — taš ir „wezlaiku literatš“, kuſch ſtahta ſawu ſtahta pehz wezmodes panehmeeneem, wezlaiku maneereem.

Jau pat no Dmitrija Donſkoja laiſkeem ſahlas kahdu knaſu Radunſtu kronika. Neſteidſigā, gauſā romana gaitā paeet mums garām i ſtrefezu dumpiš, i Petera manti-neeku — pehznahzeju juſu laiſi, i greſni lepnee Katrinaš laiſi, i 14. nowembra notikumi, i ari ſaſchta Ruſchkiš iſſpehlejas Riſchinewā kartiš „uſ banku“ ar romana waroni Alekſandru Radunſkiju.

Ar modernismu Amfiteatrows nelepjas, un tā tad ar pret to negrehtlo. Zauņa gaismā nekādā šchee pašstamee stahwocki un karakteri naw apgaismoti: meschonigs muffis, warmakta un sawadneeks-negehlis Aleksanders Radunskijs; wina laulibas tikai schkandala nowehrschanas deht ar nabdsigu, wahjprahrtigu peedfihwotaju = „mihkato“; knaseene Sina, ajs tehwa dufmam noslehpta tabtā pils fligeli, isauguse par meschonigu swehrenu, kas wehlat kopā ar kahdu tehwa kalpu ajsbehg mescha buhdā pee sektanteem chlisteem.

Bet kas nu kuram dots! Mums, kas mehs esam no gurufchi no wizeem muhsu schi laika dauds spehkus praso scheem fareschgijumeem un fajutumeem, daschreis tif wifai patihkami atgreestees atpatat pee apmeerinoschā Lestowa.

Leelisks dabas brihnumš. Nā tahdu „G l o b u s“ aptehlo Guayra uhdens kritumu, kuresch ar sawu

Wehtuku balodis ar fotografejamo aparatu.

leelo uhdens daudsumu eenem weetu starp pascheem pirmem pasaules uhdens kritumeem. Us Paraguajas un Brasilijas robescham wareno Parana straumi aistura basalts un pleeni, kuzi zehluschees no Serra de Maracayu kalneem. Behz schis fihwas dabas elementu zihnas, pee kam kalnam tatschu beidsot wajadsjeja padotees un uhdens palika uswaretajs, straume islausufes zaur klintim, un meschonigeem lehzeeneem, ruhhdama titpat kā pehrtons, jono us leju. Par scho brihnischlo uhdens kritumu jau 1635. gadā weens no Argentinas pirmem wehsturneekem, Ruij Diaz de Guzmans, raksta felofchi: „Gewehrojot breefmigo sparū un ahtrumu, ar kahdu wifs uhdens daudsums gahschas par kahdu no diwām klintim eeschogotu eerobeschojumū, straumes mutufi fasneeds diwas juhdses garumu. Bultas weidā krituma gultne faschaurinajas un tad no augschas pa weenpadfmit kanateem puto, mutufo un jono uhdens us leju, tā ka ne weena zilweka ajs to ilgi newar noskatitees, bet ta ir

brihscheem japeemeeds, lai iswairitos no reibona.“ Dihwainais schini gadijumā ir milfigais uhdens daudsums. Kamehr Parana augstak ir 2100 asu platumš, kritums faschaurinas us 30 asim un tikai wehl pehz diwām juhdsēm fasneeds atkal 50 asis. Zaur daschadigeem sahnuš kanateem un leelu skaitu koschu kastadu, teel noschirtas daschadigas uhdens krituma grupas, kuras kritumam dewufschas otru wahrdu „Salto das Sete Quedas“, (septinkahrtejs kritums). Schis dabas brihnumš paleek neaismirstams zaur to, ka te saduras dauds un daschadas straumes, no krituma milfigas waras wahridamās un mutufodamas. Meschonigā juzekli putojofchee wilni drahschas us leju, is tumfcheem dfitumeem kahpj us augfchu baltas miglas un augsti uhdens stabi, faules gaismā tee magiski atspihd tuhstoschās krahfās un pahrewehrschas tad atkal par neneeku itkā brihnischka gara parahdiba. Mufschiga schalkona un ruhkona, nemitigs elles trofknis pawada scho leelisko skatu; drihs atflan itkā pulstenu swani drihs rihs kā leelgabalu schahweeni, un tomehr par wifu scho uhdens kritumu, kuresch eenemts no ahrkahrteji jaukas dabas, walda neapraftama harmonija.

Genija skateens. Daudsi wezi nostahsti faslan tajā finā, ka ahrkahrtejas dabas wihreem bijis ari ahrkahrtejas dabas skateens, un beeschi ween tee, kureem tas nahjis isuret no ta eedfihsti fajutumā un bailēs. Schini leetā pat teikas faslan ar wehturi.

Sektora azis Homers falihdfina ar Gorgo azim, kas pahrewehrsch par atmeni, un tāpat ar wezeem seemeku waroneem is azim mirds wiau pahrzilweziskā buhte. Seligkans, kuresch nepeeguris un tšchalli wifu to, kas atteezas us kaunām azim fakopojis deesgan beesā grahmata, ir fakrahjis ari par scho jautajumu toti interesantu materialu. Kad Aslauga, Sigurda un Brunhildes meita dsemde Ragmatam dehtu, tehws winu apfweiz ar teizeenu, kuzā runa par „tahrpū azis“, kahds buhschot schim spehzigam tahrpū kawejam. Schis „tahrps azi“ nenofihmē neko zitu, kā asu zaururbjofchu skateenu, tāpat kā kahdā zitā weetā teel runats par tšchuhfklas skateenu, no kahda warot pasiht waronus. Rosegers gan laikam buhs stahdijees preelischā to paschu, kad tas runā par Napoleona „tšchuhfku dihditaja“ skateenu. Tā wehl daschu labu peemehru war peewest no seemeka teikam, kur reteem waroneem ari reti leels spehks azis. Un bes schaubam wezgermanu dsjneeki tāpat kā Homers ar scho nowehrojumu trahpijuschi pareiso, jo neskaitamas drofchas wehsturiskas finas leezina mums to parahdibu, proti, ka genialām personam, fewischki tahdām ar ahrkahrteju darba spehju, peemitis ahrkahrtejs, ajs un zaururbjofschs spehks. Tā peewedot peemehram daschus, Fridrikim Leelajam bija zetas dimanta azis, Bismarkam gaischas seemekneeka azis, Molkem wanaga azis, Kromwelam masas mirdsoshas azis, Ludwigam XIV. dominejoshas waldneeka azis, Getem warenaš un dsikas azis, Luteram „teutonū bestijas“ mirdsoshas azis, Helmholtzam spulgas domataja azis un Bernam leefmojoshas dsjneeka azis.

Apfkats.

Walsts domes darbiba.

1. De z e m b r i apspreesch daschadus shtus likumprojekts. Pee likumprojekta par muitas tarifeem peenem pahrejas formulu, kura teef issazita wehleschanas, lai wal-diba eefneegtu lihds 1911. gada 1. majam preekschlikumu par dsimtenes ruhpnenezibas attihstibu semkopibas mashinu buhweschana.

Wakara sehde weenbalsigi peenem peeprafijumu polizijas agenta Horolfska nelikumigās rihzibas deht. Pee tam ar neleelu balsu wairumu peenem ari schahdu kadetu pahrejas formulu: „Walsts dome nosoda wal-dibas agentu prowokaziju wifos winas weidos un parahdibas, nestatotees uf to, waj wina kalpo agenta perfonigeem noluhkeem, ka schai peeprafijuma leeta, waj slikti saprasteem wal-dibas polititās noluhkeem, ka tas bij pee wewelas rindas agraf atmestu peeprafijumu.“

3. De z e m b r i nolasa eenahfuschās leetas, kuru widu ir ari peeprafijums ministru preekschneekam no 35 domneekem par waras leetofchanu pret augstskolu audsekeem, ka ari par aisleegumu presef rastiit par to kaut ko.

Peenem trescha lasijuma likumprojektu par normalo atpuhtas laiku preeksch tirdsneezibas eestahschu kalpotajeem. Scha likumprojekta 1. pants prafa 2 stundas ilgu atpuhtu preeksch kalpotajeem un darba laiku ne garaku par 12 stundam 24 stundu laika. 2. pants paredj 40 deenas gada preeksch darba laika pagarinaschanas par 2 stundam deena, pret fewischku atlidhsibu. — Tapat peenem ari 3. pantu, kuresch peelaisch negaidita, neatleekama darba darischanu ahrcpus darba laika. 4. pants pagarina darba deenu preeksch dascheem weikaleem, par permehru, ehdamu leetu pahrdotawam.

Atmet likumprojektu par 2,500,000 r. papildu kreditu preeksch neteescho nodoktu galwenas pahrwaldes, lai ta waretu issneegt eksporta premijas un no akzises brihwos nowilkumus degwihna dedsinatawam. Uf deenas kahrtibas stahw steidsamibas apspreeschana preeksch sozjaldemokratu peeprafijuma par pehdejeem nemeereem augstskolas. — *Gegetschloris* prafa, lai peeprafijumu atsihtu par steidsamu un saka, ka wal-dibas pasfajdrojums newarot neweenu apmeerinat. Studenti gribejuschi apspreeft neschehlibas un patwaribas pret zilweka perfonu, kuras teef peelaitas katorgas zeetumos; wini rihkojuschees tadeht pilnigi likumigi. Peeprafijums esot steidsams ari preses stahwokka deht. — *Purischkewitschs* doma, ka steidsamiba wajadfiga tadeht, lai peerahditu, ka walsts dome ir garigas iswirtibas perekkis. Pehdejee studentu nemeeri sahkas ar Sasonowa peeminas godinaschanu un tikai pehz Majestates apwainofchanas studentu sapulze poliziju eeweda uniwersitatē, lai aisdihstu no tureenes sapulzeto bandu. Ir laiks teikt kas te wainigs. Studenti pee tam wismasaf wainigi. Watraf wainiga ir profesura, kura juht, ka groschi palaihti slahbanaki. Bet wiswairaf wainiga ir jaunā strahwa, kura eenahfufe tautas apgaismoschanas ministrija kopā ar winas jauno pahrwaldneeku. Kad es prafiju tautas ap-

gaismoschanas ministrijas pahrwaldneekam Rasso, waj tas taisniba, ka winsch tuhliit pehz sawas eezelschanas apmeklejis Muromzewa kapu, Rasso atbildeja: „Zuhš usraugat mani pat kapsehta.“ (*Smeekli un applausi pa kreisi.*) „Es,“ teiz *Purischkewitschs*, „atbildeju: „Kur atrodas Lews Aristidowitschs Rasso, tas preeksch mums, kreewu laudim, weenaldisgi, bet kur atrodas tautas apgaismoschanas ministrs, to mums wajaga sinat.“ Ministrim jaatbalstas uf sinamu wirseenu. Sehreschana uf wairateem krehfleem sehj tikai wehju, bet wehtra japkauj mums. Mufsu peenahfums ir aisrahdit uf wainigeem un peenaglot pee kauna staba katru, sahkot no ministra un beidsot ar pehdejo studentu. Mufsu usdewums ir peerahdit, ka waina naw meklejama studentu Panurga ganama pulka, bet pee tautas apgaismoschanas ministrijas pahrwaldneeka. Robalfojot, steidsamibu atmet un peeprafijumu nodod uf 2 nedekam komissjai.

Preekschsehde tajs slehds sehdi un leef walsts domei preekscha, pilnwarot wina uf wispadewigatās telegramas suhtischanu walsts domes wahrda uf *Wina Majestates* Kunga un Keisara wahrda deenu. (*Trokschnaini* sauzeeni: „Luhdsam! Luhdsam!“)

Pagastteefas palifs.

Ka sinams, pagahjuscha sefija walsts dome gari un plafchi apspreeida ta saukto „weetejo teefu reformu“. Schi reforma buhtu dsiti aisnehmuse ari semneeku aprindas, jo bija nodomats semneeku kahrtu atzelt un tamlihds ari pagastteefas, kuras schimbrihscham ir tikai preeksch semneekem un eezelt teefas preeksch wifam kahrtam weenlihdsfigas. Pehz ilgām debatem walsts dome scho projektu ar daschadeem pahrgrosijumeem peenehma. Nupat 30. nowembri pagastteefu atzelschanas projekts nahza apspreeschana walsts padome, un te nu, ka laikraksti siko, ministru preekschneeks *Stolipins* wifas ministru padomes wahrda pasfajojis, ka winsch atfakotees no sawa agrala usfkata par pagastteefas atzelschanas wajadhsibu. Likumprojekts esot fastahdits un walsts domei eefneegts pirms trim gadeem; bet pa tam laiki un politiftee apstahli esot grossijuschees. Toreis bijuschu wehl daschi ziti projekti, kuri stahwejuschi sakara ar weetejo teefas reformu un no kureem domajuschu, ka tee ahtri tiks realijeti; bet tagad esot pilnigi nesinams, kad tos waretu realizet un waj tee pawifam buhs realisejami. Tahlak wal-diba esot nahfufe pee atsihschanas, ka kreewijas eedshwotaju wispahrejais kulturās lihmenis neeset peeteefokchi augsts, lai waretu wifus teefas preekscha weenadi nostahdit. Ais scheem zehlonem *Stolipins* atradis, ka wajagot apmeerinatees tik ar kahdu pagasta teefas reformu jeb uslabofchanu. — Pehz tam teefleetu ministrs *Schtscheglowitows* tikpat noteikti, ka *Stolipins*, issazijas pret sawu pascha projektu un aisstahweja pagasta teefas peepaturefchanu. — Pret abeem ministreem komissja usstahjas walsts padomes lozeklis *M. A. Stachowitschs*, kuresch bija gatawojees aisstahwet ministrijas aprakto projektu pret wina pretneekem komissja. *Stachowitschs* runaja felofchi: „Te,

kureem es gribeju palihdset, tagad israhdas par maneeem pretineekeem. 1905. gadā waldiba nopeetni wehlejšās reformas, kamehr tagad waldiba un likumdošanas eestahdes nopuhlas, atnemt likumprojekteem wīnu reformas raksturu un aprobeschojas islabot tos, kas muhs nowedis pee rewoluzijas." — Kopā ar Stachowitschu balsoja ari Taganzews, Saburows un grafs Umarows. Bet komištjas leelā majoritate peekrita, tāpat kā ministrija, pagastteesas peepaturešchanai. Nolehma eezelt apakškomišju, kura us minetā jaunā lehmuma pamata pilnigi isstrahdatu wīnu weetejšās teefas reformas projektu.

Laikraksti scho Stolipina pasiņojumu ušflata par sīhmi, ka uš leelajām reformām, kuras lai pamatigi buhtu pahrgrōsījusčas Kreewijas dīhwi, neesot wairs ko zeret, bet warot gaidit tikai schahdas tahdas sīhlas reforminas un tagadejā pahrlabošchanu.

Par semneeku semes peeweenoschanu pee muiščas laukeem Laudonas muiščā.

„Latwijai“ raksta: Laudonas semneeki eefneedsa sūhdīsbu, ka 1870. g. pee jaunās semneeku semes pahrmehrischanas no semneeku semes pee muiščas laukeem esot tizis peeweenots apmehram 2000 puhrweetu. Muiščas ihpafchneeks Ruschmans norahdija, ka wīnšch Laudonas muišču pirzis uš torga 1879. g., ka jaunās semes dalischna tikuse isdarita jau no 1869. lihds 1872. gadam, laikā, kad wīnšch bijis par schās muiščas ihpafchneeka pilnwarneeku, ar noluhku islabot neisdewigās semneeku mahju robesčas, un ka semneeku seme pee muiščas laukeem zaur to netikuse peeweenota. Bes tam Ruschmans peebilda, ka gan pee muiščas semes tikufchi peeschkirti leeli mescha laukumī, kuri atradās semneeku semes widū un kuri, nebudami peestaititi pee ganibam, peeder muiščas semei.

Leetu ismeklejojot israhdījās, ka pehz 1819. gada waku grahmataš nowehrtetās semneeku semes bija 17,811 puhrweetu 23 kapju. Tad 1844. un 1858. gados tika dibinatas 2 jaunās muiščas, pee kurām no Laudonas semneeku semes tika peeweenotas 7026 puhrweetu un 19 kapju. Tā tad pee Laudonas muiščas nowehrtetās semneeku semes palika 10,785 puhrweetas un 4 kapes, kurpretim pehz 1872. gadā apstiprinatās waku grahmataš nowehrtetās semes plafchums lihdsinajās 9607 puhrweetam 18 kapem, tas ir par 1177 puhrweetu 11 kapju masā, tā tas bija pehz 1819. gada waku grahmataš. Bes tam pehz no Widfemes landratu koleģijas fawahštām sīnam wīspahrejais semneeku semes plafchums lihdsinajās 15,867 puhrweetam 9 kapem.

Gewehrojot scho un leetu pamatigi zaurluhkojot, Semneeku leetu komištja atrod, ka pehz semneeku leetu komisara atsihmes pehz 1820. g. generalkartes, naw eespehjamās aprehīnat semneeku un muiščas semes plafchuma un wehrtības, tā ka uš kartes naw scho semju robesčas apsihmetas un tikai weetam ir ušraksti „Hofes und Gehorcksland“ (muiščas un klauschu seme). Tamdeht naw eespehjamās aprehīnat tās semes plafchumu, kuršch tanī laikā nebija nowehrtets. Ja ari zaur wezeem laudim isdotos apsihmet,

ka tee un ziti nenowehrtetas semes gabali atrodas starp semneeku laukeem, tad tomehr schim newar tikt dota ischkiroscha nosīhme, tā ka pehz 1860. gada semneeku likuma 7. p. semes gabali, kuri atrodas starp semneeku semi un naw nowehrteti jeb ari pee ganibam peestaititi, skaitas par muiščas semi. Kaut gan nowehrteta seme pehz 1872. gada waku grahmataš ir par 1177 p. 11 kapem masā par agrako semi, tad tomehr wīš semneeku semes plafchums lihdsinajās 15,867 p. 9 kapem, t. i. par 5082 p. 5 kapem wairā, tā tas skaitas pehz 1819. g. waku grahmataš. Pee scheem skaitkeem no šwara ir isīinat tās semes plafchumu, kura 1819. gadā netika wehrteta un kura bes schaubam peeder semneeku semei. Leetu ismeklejojot, to nebija eespehjamās isflaidrot un sūhdsetais preesch peerahdischanas nelahdu neapghschamu datu neurahdija. Kaut gan ar semneeku isteizeeneem ir peerahdits, ka no semneeku semes pee muiščas laukeem ir peeweenoti daschi semes gabali, bet pilnigi schās atnemtās semes plafchumu newar peerahdit, pee kam naw issehlgta eespehja, ka schee semes gabali nepeedereja pee teem, kuri uš peewestā 7. p. peeder pee muiščas semes. Kas atteežas uš to, ka nowehrteta seme ir pamasiņajusēs, tad to war isflaidrot zaur to, ka seme tika augstaku wehrteta, tā ka dalderu wehrtiba 1872. g. pret 1819. gadu pazehlās pahri par 500. Tamdeht semneeku leetu komištja scho sūhdīsbu atīina par nepeerahditu.

Widfemes fameralpalata

usaižina nekustinamo ihpafchumu ihpafchneekus waj wīnu weetneekus Rigas pilsehtas apbuhwejuma apgabala robeschās, kuras robeschas tiks fēwīschki isfludinatas, un Rigas pilsehtas patrimonial-apgabalā esofcho ehku ihpafchneekus, pehz 1910. gada 6. jūnija likuma eefneegt ne wehlat par 1. janwari 1911. g. pilsehtas nekustinamo ihpafchumu nodokfu komištjam, nodokfu inspektoru kanzlejās, fefofchas sīnas: 1) par wīšām ehlam un semes gabaleem, kuri pee ihpafchuma peeder; 2) par katrā ehkā esofchām a) isihrejāmām telpam, tikpat par isihretām, kā tahdām, kas pagaidam tukščas, un b) par telpam, kuras atdotaš zitām personam waj eestahdem bes maksas leetoschanā waj apdīhwotas no pascha ihpafchneeka; 3) par ihres maksu, pehz eespehjas par wairakeem gadeem, bet ne wairā par pehdejeem 5 gadeem, par katrām 2. punktā sem a burta minetām telpam un par apmehra ihres leelumu par 2. punktā sem b burta minetām telpam un 4) par ihres maksu par semes gabaleem, kas atrodas no pilsehtas eedīhwotajeem apdīhwotā apgabala robeschās, atkal pehz eespehjas par wairakeem gadeem, bet ne wairā par pehdejeem 5 gadeem, bet preesch neisnomateem semes gabaleem apmehra nomas leelumu.

Schis sīnas jaefneeds personīgi waj pa pastu uš fēwīschkeem formulareem, kuras tagad isfuhtha uš wīšām polizijas waldem deht isfneegschanas bes maksas nekustamo ihpafchumu ihpafchneekem uš wīnu peepahjumu; mineto formularu nesahemschana neatīwabina ihpafchumu ihpafchneekus no peenahkuma eefneegt komištjam sīnojumuš noliktā laikā.

Augschâ aprahditos sijnomus peenem wifos Rigas pilsebtas polizijas eezirknos, gubernas rentejâ (pili) un kamerpalatâ (I. Pils eelâ Nr. 12), nodoklu inspektora telpâs.

Sijnomi par nekustameem ihpashumeem, kas atrobas Beerinos un wiau apfahrtnê, kâ ari gar Daugawas kreiso krastru uf leju, beidsot par ehtam, ahrpus apbuhwejamâ apgabala, bet Rigas patrimonialapgabala robeschâs, war titt eefneegti Rigas aprinka preefschneeka jaunatâ palihga preefsch patrimonialapgabala, ta pascha aprinka preefschneeka I. eezirkna jaunatâ palihga un Bolderajas polizijas usrauga kanzelejâs.

Par peepraftto sinu neefneegschanu nolittâ laitâ, par nepilnigu waj scha fludinajuma 1—4. punkteem nepeemehrotu sinu eefuhthichanu, ihpashumu ihpashneeki waj wiau weetneeki tifs soditi pehz 1910. g. 10. junija lituma 67. panta ar naudas sodu lihds 50 rbl.

R. L. B. Sinibu Komissijas usajzinajums atpirktees no Jaungada wistem.

Muhfu tautas jauneeſchu zensiba pehz isglithibas pasihstama un wispahri naw zitadi dehwejama, kâ tikai par teizamu un talab weizinamu. Tomehr masturiba ir leelai teesai no wineem par gruhti nowehrschamu schtehrfli un kawekli. Pahrluhfojot eefneegtos luhgumus, israhdas, ka ar Sinibu Komissijas tagadejeem lihdselkeem ween naw eespehjamus kaut zil apmeerinat pateesi masturigu un truhzigu studentu wisnepeezeschamakas wajadsibas. Tadeht jagreeschas atkal no jauna pee tautas labwehteem un isglithibas weizinatajeem ar luhgumu, lai ari us scho Jaungadu iklats pehz eespehjas palihdsetu pawairot schos lihdselkus. Gan Sinibu Komissijai naw sweschi pahrmetumi, kahdus schur tur ispausch par muhfu augstskolu jauneeſcheem. Tomehr lai eedomajamees, ka „wiseem milteem ir kljas“, ka naw kweeschu bes pelawam, naw dahrsu bes nesahlem un ka fewischki jaunibai netruhst kahrdinasehanu. Waj klju deht atteikimees no milteem, waj pelawu deht wairs nesehſim kweeschus, waj nesahlu deht nekopſim dahrsus? Ir tatschu neapghaschama pateesiba, ka tautas usselchana un labklahjiba fewischki tad tikai war setmetees, ja winai netruhst mahzitu spehku. Lai atzeramees, zil setmigi sahſ weiktees wispahrigi lauffaimneeziabas pasahumi muhfu paschu agronomu un zitu isglithotu arodneeku eeroſnajumâ un wadiba! Tapat tam janoteek ari zitos arodos. Tahlat jakopj ari muhfu rakstneeziba — muhfu garigas pahrtitas laufs. Lai noluhstâ japabalsta rakstneeki, jafneeds wineem palihdsiba nebaltais deenas. Talab wehlams, kaut ari literaturas fonda lihdselki pawairotos, lai wiasch setmigi spehtu ispidit sawu usdewumu.

To eewehrojot, Sinibu Komissija greeschas ari schogad pee tautas labwehteem ar ſetnigu luhgumu, atwehrt sawu dewigu rolu muhfu tautas wajadsibam un seedot sawu artawu mineem mehſkeem, turklahſ pamudinot ari sawus pasihstamus un apfahrtni uf atpirschanos no Jaungada wistem studentu stipendijam un literaturas fondam par labu. Ir isſuhthitas fewischkas listes, no kuram seedotaju wahrdus issinos laikraftos.

R. L. B. Sinibu Komissijas preefschneeziba.

Luhgums.

Gribedams fastahdit biograſtiku apzerejumu Aleksandram Weberam, miht luhdsu wifus, kam buhtu usglabajuschas nelaita rakstitas wehstules, man tas laipni atwehlet isleetschana. Ar pateizibu pehz tam tas atſuhthichu atpakaf.

Smiltenes mahzitaja muischâ,

7. dezembri 1910.

R. Kundſchajch.

No Zehsu pagasta. „Df. W.“ raksta par schahdu sawadu apghadbibu, 18. nowembri weetejais meschfargš atradis tã ſauktajâ Ahraischu birſe kahdu zilweſu uf maiſina gutam ar ſegeniti apſeguschos; rotas un kahjas tam bija apſaldetas. Zilweſs israhdijs par weetejâ gruntneeka P. garâ wahjo dehlu. Tehws wiau bija nodewis pagasta nabagu mahjâ, bet leedſees tur maksaf peepraftto atlihdsibu par uſturu, kapehz weetneeku pulks nolehmis P. no pagasta nespehjneeku nama islikt. Pehz scha nolehnuma nelaimigo aishweduschu uf tehwa mahju, bet tas atgreesees atpakaf uf nespehjneeku namu, bet tã ka tur nelaisis eefschâ, tad blandijees pahris nedekas apfahrht, kamehr meschfargš to minetâ ſahwotli meschâ atradis.

Kahrku pagastis. Rahzenu mahjâs 14. nowembri pee kahsu galda peepeschi nomiris kahds R. J., wehl deefgan jauns puſis. Kahſneeki ſahumâ noturejuschu wiau par dſehrumâ eemiguschu, kamehr pehdigi pahrliezinajusches par nopeetnu nahwes gadijumu. Kahsu omuliba kahsu namâ bijuse pagalam, jo miruschais bijis jaatſahj turpat, kamehr to polizija apſkata. Par nahwes zehloni konstateta pahrmehriga alkohola leetoschana.

„Df. W.“

Uſſkraufle. Purapukes mahte nomiruse un jau pagahjuschâ ſwehtdeenâ paglabata. Tã tad Purapukes mahjas tagad, pehz testamenta nolehnuma, pahreet R. L. B. Literaturas Fonda ihpashumâ.

„Df. W.“

No Jelgawas. Jau pagahjuschâ numurâ mums nahjâs ſinot par kahdas wezas firmgalwes noteefaschanu ar zeetuma sodu. Kâ tagad weetejee laikrafti wehsta, tu-reenes apgabalteefa schinis deenas ar zeetuma sodu sodijuse ari wehl otru ſeeweeti ar koti zeenijameem gadeem — proti, 70 gadus wezu. Ta ir Slotas maſpilhone Anna D. un wina bija nodota teesai par to, ka Tutuma aprinki darbojusch ar ſirgu ſagſchana. Ka wina taifni pate buhtu ſirgus ſaguse, to pee teefas gan newareja peerahdit; bet to gan winai peerahdija par wainu, ka wina ſagtus ſirgus lihdseluse aishghdat projam un pahrdot. Par to wiau noteefaja uf teefibu ſaudeschanu un eeflodſichanu uf weenu gadu zeetumâ. — Ko lai ſaka par jaunawu nokliſchana uf dachadeem nezekeem, kad scho laiku firmgalwes un zeenijamas wezas mahtes nomaldijuschas pat lihds ſirgu ſahdsibam?

No Leepajas. 2. dezembra wakarâ ap plſſi. 6 Kaleju eelâ kahds schaufmigs gadijums bija ſapulzinajis leelu baru kauschu. Zuschlopa namâ kahda ſeewa D. bija no-giſtejuse sawu mahiti, 7 mehneschus wezu behrnu un pate ſewi. Wihrs, kusch ſtrahdâ ekas fabrikâ, wifu deenu nebijis mahjâs un pahrnahlot 6 wakarâ, eeraudſijis dſihwotli wifus ſawus peederigos druſku dſihwus. Wiſſ trihs no-giſtete nekwajotees tika aishwesti uf ſlimnizu, kur israhdijs, ka nogiſteschanas notikuse ar dſehrwes azim, kuras bijuschas ſawahritas peenâ. Pehz azuleezineeka atſahstijuma notikums noriſnajees schahdi: Iſſi pirms wihra pahrnahſchanas, D. ſawahrijuse dſehrwes azis ar peenu, ſadſirdinajuse ar to behrnu un mahiti un eedſehruſe ari pate. Dſird, ka eemefſs paschahwibai paschahwigas kildas un nefatiziba ar wihru, tas zehluſchâs aif ta eemefſta, ka ſeewa weduse toti weeghprahtigu un palaidnigu dſihwi, neruhpedamâs par behrnu un ſaimneeziibu, tahdâ ſinâ zeldama pret ſewi wihra duſmas un pahrmetumus. Uf isweſeloschanos maſ zeribu, jo aſnis jau pilnigi ſagiftetas.

„L. Ab.“

— Pilsebtas nodoklu kontroleers Numbergs eefneedſis pret laikraftu „Dſihwe“ ſuhdsibu deht neslawas zelſchanas preſe.

Rigas Latweeschu Beedribas jamo beedribas namu eefwehtis 18. dezembri ſch. g.

V. latweeschu dseedaschanas swehtku galigais aprehkīns, tā „Latwija“ siuo, tagad noslehgts ar **3000 rublu** leelu flaidru atlikumu.

Jahnis Solinsch † Bijuschaš Rigas Garigā Seminara skolotajs, wehlatā laikā latweeschu zensors un Rigas Latw. Amatn. Pal. Beedr. Krahj- un Nisdewu kases direktors Jahnis Solinsch peektdeen, 10. dezembri nomiris. Swehtdeen, 12. dez., wīnu paglabaja Rigas Pokrowa kapos. Behrineeku bija dauds. Tika turetās wairakās runas, uš tapa nolikti wairaki wainagi. —ch.

Jaunā Rigas teatra repertuars. Treshdeen, 15. dezembri, par pašeminatām zenam Fr. Schillera „Wilhelms Tellis“. Peektdeen, 17. dezembri, tautas israhde Juschkewitscha „Laulibas komedija“. Swehtdeen, 19. dezembri, deenā „Wina Augstiba“, wakarā Aspašijas „Waidelote“. Treshdeen, 22. dez., pirmo reiši Annas Brigader „Sprihditis“. Dros seemas swehtkos, swehtdeen, 26. dezembri, deenā Raina „Selta sirgš“, wakarā Blumentala „Laulibas wehrgi“. Treshchos seemas swehtkos, pirmdeen, 27. dez., deenā Brigader „Sprihditis“, wakarā Aspašijas „Waidelote“. Treshdeen, 29. dezembri, pirmo reiši Andrejewa „Gaudeamus“. Peektdeen, 31. dezembri, jauna gada ņagaidišchana. Jaunā gadā, festdeen, 1. janwari 1911. gadā, deenā Raina „Selta sirgš“, wakarā „Wina Augstiba“. Swehtdeen, 2. janwari, deenā Brigader „Sprihditis“, wakarā Ischelowā „Trihs mahšas“. Swaigšchnu deenā, zeturtdeen, 6. janwari, deenā Raina „Selta sirgš“, wakarā Lengijeta „Taisuns“. Swehtdeen, 8. janwari, deenā Brigader „Sprihditis“, wakarā Andrejewa „Gaudeamus.“

Rigas apgabalteefas 1. kriminalnodala 8. dez. isteesaja schahdas apsuhsibas: 1) Pret Slotas maspilsoni Johannu Salksteri (16 g. w.) un Salbus pag. lozekli Andreju Rudšiti (19) par to, ka ņcha gada 4 aprisa wakarā meščā, Karlsbades tuwumā, uš zeka usbrukuschi kahdam Mikelim Sutam, wīnu peekawuschi un nolauptjuschi tam matu ar 17 rbf. Abus laupitajus, tā nepilngadigus, noteefaja zettumā: Salksteru uš 1 un Rudšiti uš 1½ gada. 2) Walmeeras apr. Ungurmuiščas pag. lozeklis Jahnis Melgalws (20 g. w.) pag. gada 24. dezembri Intschulalnā ņanehmis no ņawa tehwa — krona monopolstrogotawas pahrdeweja — 550 rubl. krona naudas preešč nosuhtišchanas pa pastu uš Rigu, naudu peesawinajis, bet uradnitam usdewis, tā wīnam uš zeka nauda nolauptita. Uradniks tuhlin sehnu pahrmellejis un atradis klah wīsu no tehwa ņanemto naudu. Ari galwu ņewim Melgalws bija eewainojis pats, bet stahstijis, tā to isdarijuschi laupitaji. Melgalwi noteefaja uš 4 mehnešcheem zettumā. 3) Tobolksas gubernas ņemneks Jahnis Aruščars (22 g. w.) nakti uš 25. aprili ņch. g. Doles pagasta „Wejenu“ mahjās ņaimneezi Annai Brigman is stalla nosadšis diwus sirgus, 170 rbf. wehtribā, par to wīnu noteefaja uš 4 gadeem arestantu rotās, ar wīsu teefbu un preeščrozibu atnemščanu. 4) 38 gadus wezajam Salazes pagasta lozeklim Karlim Zelmam par Keisara Majestates apwainoščanu dsebrumā ņcha gada 21. martā, kahdā Rigas alus bodē, teefa peespreeda 2 mehneščus aresta pee polizijas.

„R. A.“

Sewiščkai Peterburgas teefu palatas isteesaščanai no 13.—16. dezembri Rigā noliktas pawišam 14 politistās prahwas pret 33 apsuhsdseteem, kurās isņaukti nopratinasčanai 101 leezineeks un 3 eksperti. Starp noliktajām leetām 15. dezembri isteesas leetu pret 12 personam (Berinu, Nizmani u. z.) par peederibu pee noseedsigās organizijas. Pehdeja deenā, 16. dez., isteesaščanai

nolikta tikai weena prahwa pret 7 apsuhsdseteem (Lemani, Nilendru u. z.) par peederibu pee Latwijas ņozialdemokratijas Widsemes organizijas. Schini leetā nopratinās 33 leezineekus.

„R. A.“

Noteefats slepenpolizists. 14. augusta nakti pag. gadā pee eelu kanalizijas strahdneekem uš Teatra bulwara un Kalku eelas stuhra peegahjis priwatās drehbes gehrbees slepenpolizijas nodalas usraugs, Wihzeema pagasta peederigais Peteris Seeds un buhdams kreetni ņadsehrees, gribejis beš kahda eemeņla ašmest strahdneeku Jahni Sarinu uš slepenpoliziju, bet pehž tam eestis wīnam ar „piptu“ pa gihmi tik stipri, tā Sarinam isņisti diwi sobi un wehlat stipri eekaišis ņchotka kauls. Par ņcho Seedam 2. dezembri bija jadod atbildiba Rigas apgabalteefas preeščā. Dros slepenpolizists Gurewitschs, kurešč bijis pee Sarina ņščanas klah un bija isņauts tā leezineeks, ar droschu peeri apgalwoja, tā wīneem, tā slepenpolizisteem, esot teefiba „pahrbaudit“ uš eelas katra personibu. Kad preeščsehdetajis leezineekam eewaizajās, waj wīni ari ņchim, preeščsehdetajam, beš kahda eemeņla uš eelas buhtu klah tehruschees, lai „personibu pahrbaudit“, duhščigais slepenpolizists pawišam ņamulņa. Seedam peespreeda 1½ mehnešču aresta, kurešč ņods nosehdams newis pee polizijas, bet aresta mahjā.

„R. A.“

Rigas apgabalteefa isteesaja 9. dezembri apsuhsibu pret 48 gadus wezo dantistu Isidoru Hiršbergi, kurešč ar naudas apsolijumeem bija atturejis no torgeem kahdu nama pirzeju, lai par namu neņasolitu pahraf augstu zenu un tahdejabi pamašnajis kronim maksajamo nodokli. Spreedums 250 rbf. ņoda naudas jeb 1 mehnešis aresta.

Tad pat isteesaja otru apsuhsibu pret Katlakalna pagasta ņemnezi Emiliju Stenge (33 g. w.), Rigas strahdneeku okladistu Karli Ruschewizu (17) un wīņas teefbas ņaudejuscho Wilhelmu Freimani (26) par laupišchanas usbrukumu. 12. marta wakarā ņch. g. wīni uš Jelgawas ņchofejas usbrukuschi lauzineekam Jahnim Rūsa, ar kuru kopā kahdā frogā Rigā dsebruichi, usmetuschi wīnam kahlā zilpu un gribejuschi to noschnaugt, lai nolauptu naudas matu, kurešč bijis pilns ar ņelta naudu. Rūsam tomehr isdewees israutees un ašbehgts. Teefa Freimani noteefaja uš 5 gadeem katrogā, bet pahrejos attaišnoja.

„Df. W.“

Peterburga. Galwas pilņehtas laitraņti ņino par 8. dezembra wakarā ņehdi, tā peeprašjumā par Walstijas eestahšču pretlikumiba m kara ministris eesneedšis walstis domei rakstītu pašlaidrojumu, kurā teiktis, ka dumpi apspeešot kara eestahdes rihtojušās pehž pašahwošcheem kara likumeem un turpmat lihdsigos gadījumos rihtoschotees tāpat. Teesleetu ministra beedris Werjowkins ašrahdijis, tā apsuhsdseti bijuschi aprinka preeščneeka pahlihi Dredrihs un Wolfs, bet ismeleščana bijuņe janoheids, jo ņuhdsibas nebijuschas peerahditas. Wīņ ašrahdijumi par spihdsinaščanam Rigas slepenpolizijā neefot ne uš to pamatoti. Baumas par spihdsinaščanam 1908. g., pehž slepenpolizijas preeščneeka Gregusa apsuhsibas isbeigšanas, prešē un ņabeedribā nemitejuschas, un ta gada martā Rigas apgabalteefas profurors ataižinajis Gregusu pee ņewis un tam pašludinajis, tā ja wehl eenahščot jaunās ņuhdsibas par noseegumeem, profurors speešot wištingratos ņokus deht apstahktu isdibinasšanas un wainigo nosodišchanas. No ta laikā ņuhdsibas wairaf naw eenahščušas.

Katastrofa Ischoras fabrikā. 8. dezembri ap pulksten 2 deenā Ischoras eerotšču fabrikā, Peterburgas tuwumā, notikufe breešmiga katastrofa. Kahdā weenstahwa

muhra ehkā, kapara katlu nodakā, darbeem pilnā gaitā ejot, notikuse uhdemraiša eksplozija: pahrspahdšis leels katls ar uhdemrabi. Strahdseena spehks bijis tik stiprs, ka wiša ehka tituse iſſjaukta. Strahdneeki nahwes iſbaileš fkehjuſchi tur kurais. Daudſi aprakti ſem ſageautās mahjas drupam. Kad iſklibduſchi duhmi, tad bijis redſams, ka daudſi ſtrahdneeki ir zeetuſchi Erihs ſtrahdneeki uſ weetas bijuſchi pagalam, 20 ſtrahdneeki eewainoti. No teem 9 tahdā mehrā ſakropoti, ka par wiņu palikſchanu pee dſihwibas jaſchaubās. Par notikumū tublin ſinots juhras miniſtrim un ſahkta iſmekleſchana, tomehr lihds ſchim naw iſſinati ſprahdseena zehloni. Zit ſtiprs ir bijis ſprahdseens, redſams no tam, ka pat 50 aſis atſtata baſniza ir ſtipri zeetuſe un plaſchā aplahrtne nameem iſbiruſchi wiſi logi.

Odeſas uniwerſitates ģimīſtā auditorijā tifa notureta ſapulze, pee kuras peedalijs 270 ſtudenti. Wiņu pulkā atradās ari 15 akademiſti, kuruš pahrejee ſanehma ar breeſmigu ſwilpſchanu un troſſchnoſchanu. Rahds iſſchahwa greestoš. Kad uniwerſitates adminiſtracijās uſaižinajumam atſtaht auditoriju ſtudenti nellauſija, prorektorš iſſauza poližiju. Sapulze turpinajās. Geradās poližiemeiſters un paſtiprinatas poližiſtu nodakas preeſchgalā dewās uſ uniwerſitates ehku, no kureenes pa ehkas logeem uſ wiņu bira loſchu kruſa. Uſ poližiemeiſtera pawehli tika dota ſalwe, pehz tam ſchauſchana no logeem mitejās; weens ſtudentš nahwigi eewainots palauſi, otrs kahjā, treſchš eewainots weegli. Pawiſam eewainoti trihs ſtudenti. Gewainots ari uniwerſitates ſehšas puikš. No poližiſteem eewainoti ſeptini. Apzeetinati 235 žilweki. Augſtakoš ſeeweſchu kuršoš wairak nekā 100 kurſieš lihds ſchim leedſas atſtaht kurſu telpaš.

Wladivoſtoſkā, 24. (11.) dežembri. Deenwiduš ģinā noteel niſna rewoluzijas apſpeeſchana. ſchundunā nogalinati wairak kā 500 žilweki un iſpoſtitaš daudſas ſahdſchās. Tas pats noteel Junanā. Rewoluzija tomehr peenemas. Kara ſpehks gaida apſolitāš godalgāš.

Ahrſemes.

Reſen ſinojām, ka ſlawenaiš dabāš pehtneekš profesoſr Ernſtš Ģādels iſſtahjees no ew. lut. baſnizas. Tagad nu eewehrojamaš ſinatnu wihrš plaſchaki paſtaidro, kapehz wiſch tā darijāš. Ar ſawu iſſtahſchanoš wiſch, Ģādels, gribejiš dot treezeenu reakcijai. Wiſch zerot, ka ari daudž ziti ſinatnu wihti tāpat iſtureſchoteeš. Bej jau agrak aiſrahbiteem eemeſleem pee Ģādela iſſtahſchanaš wainigš ari eſot wahžu keiſarš Wilumš II., kurſch wiſoš ſawoš 22 waldibas gadoš eſot peekopiš reakzionaru wiſzeenu. Agrak eſot bijis žitadi. Wezo keiſaru Witumu I. un Wiſmartu wiſch, Ģādels, toti eſot zeenijs, un eſot apbrihnojis wiņu leelo Wahzijas walſiš dibinaſchanaš darbu. Tee neeſot bijuſchi reakzionari, un tadeht ari eſot tikuſchi eenihſti tikpat no katoku zentra partijāš, kā ari no ewanģeliſkeem „mukereem“. Bet keiſarš Wilumš II. eſot eewediš reakciju. Wiſch eſot atjaunojis wezo widuš laitu mahzibu, ka „tronim“ un „altaram“ eſot weenam otru japabalſta. Wiſch eſot nedabiſkā weidā draudſejeeš ar pahweſtu un katoku baſnizu, kuri taſchu eſot jaunās wahžu walſiš niſnalee pretineeki. Katoku awiſeš Romā jau eſot ſahkuſchāš iſſazit žeribu, ka keiſarš Wilumš II. reiſ warbuht atgreiſchoteeš katoku baſnizaš kļehpi. — **Wahžu** awiſeš toti ſapihtkuſchāš, ka **frantschi** Udſchāš apgabala nolehmuſchi eeweſt ſawu žiwilpahrwaldibu, taš taſchu noſihmejot Udſchāš apgabala peeſawinaſchanoš. Uſ deenwildeem no Udſchāš jau agrak eewesta militarpahrwaldiba.

Schee apgabali, ka waretu peeſihmet, ir apmehtam $\frac{1}{3}$ data no Marokaš keiſara walſiš un robeſchojaš ar frantschu Alſchiru. Nepatihkami jau nu wahzeem taš ir, ka wiņu eenaidneeki frantschi tā peeſawinaš Maroku, bet waj wahži, tur ween war, pa Afriku un žitur nerihktoš tāpat? **Frantschu** laikrakſtoš ſahf pazelteeš balſiš pret Kreewiju. Kreewi allaſch un allaſch uſſwerot ſawu meermihlibu un ſatot, ka tee waj nelahdā gadijumā Ģiropā neeemaiſtoš un iſturetoš neitrali. Ja tā, tad jau frantschu-kreewu lihgumeem neeſot nelahdāš noſihmeš un frantschi ſawu naudu kreeweem par wolti aiſdewuſchi. Turpmat tam wairš newajagot notikt. Ar ſawu naudu frantscheem labak derot noſtiprinat ſawuš apzeetinajumuš un paſtiprinat kara ſpehku. — **Anglijā** tautaš wee'neeku wehleſchanaš partiju ſaſtahwoš nekāš naw groſſieeš. Unioniſti (konſerwativeem) un liberaki weenadā ſtiprumā. Neeweenai no ſchim galwenām partijam parlamentā naw balſu wairakuma. Tā ka liberaki ar Aſkwitu preeſchgalā ireem apſolijuſchi paſchwaldibu un ſtrahdneekem daſchāš reformāš un apnehmuſcheeš aprobeſchot augſchnama (lordu nama) veto (aiſleedſu) un žitaš teeſibaš, tad iri un ſtrahdneeki Aſkwita miniſtriju tikam pabalſtiš, kamehr ta iſtureſeeš pehz wiņu komandaš, bet tiklihds liberalā miniſtrija neiſpilditu iru un ſtrahdneeku praſibaš, tad ari tuhlin liberakeem peetruhtu balſu wairakuma un to miniſtrijai buhtu jaatſahpjaš. No kahdāš patſahwigāš politikaš peekopſchanaš ne liberaku, ne konſerwatiwo miniſtrijaš, pee tagadejeem apſtahtkeem newar ne ſapnot. Winaš weena kā otra pilnigi atkarajaš no ireem un ſtrahdneekem. Konſerwativee uſſwer, ka liberalā Aſkwita miniſtrija bej iru un ſtrahdneeku pabalſta newarot iſtikt, bet konſerwativeem paſcheem nemaj nebuhtu labaki, ja tee nahktu pee waldibaš ſtuhreš, uſ to tagad gan naw žeribu. Wahžu waldibai turu ſahwoſchā „Kreuz-Zeitung“ aiſrahda, ka liberakeem ar konſerwativeem eſot wairak lopeja nekā liberakeem ar ireem un ſozialdemokrateem. Abām galwenām partijam tapehz deretu ſawſtarpeji iſliht. Schahdaš domāš „Kreuz-Zeitung“ iſſaka paſihſtamaiš profesoſr Schiemānš, kuram atkal ſawuſahrt ſaiteš ar wahžu keiſaru Witumu. — **Jaunā Portugales** waldiba pahrzehluſe 4 apelazijaš teeſas ložektuš uſ Indiju tapehz, ka tee iſteikuſcheeš bijuſcham miniſtru prezidentam un dik-tatoram Frankam par labu. Teesai itweenā kahrejeā walſiſt buhš buht neatkarigai, bet „republikaniſta waldiba“ (!) to grib padarit par atlu eerozi waldibaš rokaš! Sawabi republikani! „Boſſiſche Zeitung“ telegrafe no greeku galwaš pilſehtaš Atenam, ka **Kretas** leelwalſtju-apſargataju konſuli peedraudejuſchi Kretas partiju wadoneem ar trihs eewehrojamašo Kretas pilſehtu un muitnizu eenemſchanu, ja kreteeſchi nebuſchot meerigi. Wini aiſrahdija, ka preeſch kreteeſcheem nebuſchot labi, ja wini paahtrināſchot Kretas jautajuma iſſchkrſchānu. Aiſrahdijumi atſtahjuſchi uſ kreteeſchu wadoneem neezigu eeſpaibu. — Žit ilgi tad ihſti Kretas nenoteiktaiš un nedabiſtaiš ſahwollis lai ihſti paſtahwetu? Reiſ taſ tam jadara galš, kaš wiſlabaki notiktu iſpildot kreteeſchu wehleſchanoš, t. i. Kretu peeweenojot pee **Greekijaš**. — **Ģinā** tauta praſa pehz parlamenta. Ižehleeeš dumpiš, kuru waldiba ranga apſpeeſt ar leelu bahrdſibu. — Leeta ta, ka Ģinaš waldiba, ka ſinamš, noteiža Ģinaš parlamenta eeſauſchānu uſ 1917. gadu, lai lihds tam waretu iſdarit wajadſigoš preeſchdarbuš, peemehtot walſiš pahrwaldiſchanaš darbuš parlamentariſtai lahtribai un iſſtrahdat wajadſigoš litumprojektuš. No prowintem tita ari tuhliſt ſaſaukti Beſingā deputati, kaš lai ſaſtahditu e e p r e e k ſ c h e j o p a r l a m e n t u un wingrinatoš par-lamentariſtoš darboš. Sanahkuſchee prowintſchu deputati eeſneedſa waldibai petiziju pehz petizijaš, lai t u h l i t at-klahj parlamentu, lai eežek parlamentam atbildigu mini-

striju un lihdfigas prašbas. Deputatus no wišam walšis malam pabalstija lihdfigas petizijas un fariškotas demonstrazijas. Pret scho wišpahrejo kustibu waldiba ari peekahpās un noteiza parlamenta atklahšanau us 1913. gadu. Bet tauta ar to neapmeerinajās un turpinaja eesuhitit petizijas, lai parlamentu tuhli atklatu. Wini zereja, ka waldiba, reis jau peekahpūsēs, peekahpūsēs ari lihdfigalam. Tomehr tahtak radikalajam prašbam Kinas waldiba naw nodewūsēs un ir palikuse stipra sawā noteikšanā. No Pekingas sino 24 (11.) dezbemri: Ar keisarisku pawehli ir apstiprinats waldibas nolehnumš, neatklat parlamentu pirms 1913. gada. Eekshleetu ministrim usdots aigahdat prom Mandšurijas deputatus, kuri bij eera-dušees Pekingā, lai no jauna eesneegtu petiziju par nekaweješchu parlamenta atklahšanau. Pee tam teek aisseegts eesneegt turpmat lihdfigas petizijas, waj zekoi schai noluhkā us Pekingu. — Bet waj waldiba liktena ratu, kas eesahjis špehji greestees us parlamentariškas waldibas puši, wairs špeš apturet waj pehž sawas patikas ta greešchanās ahtrumu noteikt, toti jashaubas. — No Wladivostokas sino, ka tur pastahwot pahrlēeziba, ka nahkoschā pawasari fagaaidama kara iszelschanaš starp Japanu un Kinu, pee kam pehdejai sneegschot palihdšibu **Seemelu-Amerikas Sabedrotās Walšis**. Robeschas starp abām walšim us Ašijas zeetemes teek steidšigi apzeetinatās un Kinas awišes runā wišai usbudinatu walodu pret Japanu.

Londona, 24. (11.) dez. Netahku no Kirkbajas ahtrbrauzeens usbrauzā wiršū diwām lokomotiweem, kuras brauzā pa preekšču. Wiši wagoni eesahla degt. Brauzeenā atradās 500 pasascheeru. No wagonu drupam iswilkti daschi apdegušchi lihki. Pehž ofizialeem sinojumeem nogalinati 9 zilweki.

Parise, 24. (11.) dezbemri. Netahku no Urbanatas faduhrās ahtrbrauzeens ar pasascheeru brauzeenu. Peezi nogalinati, 30 eewainoti. Monteras woksālē pasascheeru brauzeens faduhrās ar pretšču wilzeenu. Weens zilweks nogalinats, 20 eewainoti. Pee Marmondas lokomotive usstrehja wiršū pasascheeru brauzeenam. Gewainoti 10 zilweki.

Mujorkā, 21. (8.) dez. No San-Salwadoras sino, ka pa semēs trihžēs laiku newis weena, bet wairak salinas nogrimušas. Wajā pee tam gahjušchi ap 500 zilweku.

— 20. (7.) dez. Eksplozija elektriskajā stazijā notika zaur gaseš aizdegšchanos. Ehla pa datai ispostita un ari apfahrtējee nami apstahdēti. Lihds schim atrasti 14 nahwēti un eewainotus skaita tahdus 300. — Domā, ka sem ehlas drupam wehl kahdi 30 lihki.

Londona, 25. (12.) dez. Berlines awišem telegrafe no schejeenes: Peektdeen wakarā apzeetinaja 3 no teem anarkisteem, kuri dasčas deenas atpakal kahdā Londonas preekšpilsēhtā noschahwa 5 angļu polizistus. Weena apzeetinata wahrdš esot Furka (Jourka), otrs apzeetinatais fahzotees par „Peteri — mahlderu“. Scha dšihwolki atrasti anarkistigi raksti un latweeschu sozialistu partijas organizijas beedru kartis. Wina dšihwolka seenas bijuščas pufschotas daudšām gihmetnem, kuras winsch pais noteizis par freewu anarkistu portrejam. Apzeetinats wehl tahds treschais anarkists, par kuru pastahwot aisdomas, ka tas ir isdaritās peezfahrtējās flegkawibas dalibneeks.

Walensijā, 24. (11.) dez. Pee Mikontas faduhrās tahds nepašihstams twaitonis ar frantschu twaitoni „Jean Konzēl“, pee kam pehdejais ar 27 wihreem nogrima un isgahba tikai weenu.

Muhsu bildes.

Wiša Parise tagad runā par kahdu romanu „Marie Claire“, kuru šaraktijuse kahda schuweja Margarete Andū (Marquerite Andoux). Romans drufats us slawenā rakstneeka Oktawa Mirbē (Mirbeau) eeteikumū. Romans pehž wišam sūnam ir wišai eewehrojams, tā ka ta šaraktitajai pat esot zeriba dabut Akademijas Gontura godalgu. Rabaga schuweja ar scho romanu us reis palikuse slawena. — Teizams un ari pee mums noderigs pasahkums buhtu šlimneekem šlimnizās fariškot pa konzertam. Bildē redšams tahds konzerts Charitē šlimnizā Berlinē. Ar kahdu intereš šlimneeki, šaprotams, tikai tee, kas jau to war, noklausas musikas un dšeesmu škanās! Us wiau garu un isweketošchanos tam wajaga atstah abdarigu eespaidu. — Slawenā Wezlaras domēs basniza, kura bija stipri fahrituse, tagad atjaunota. Šchi ir widus laiku buhwe. Basniza buhweta 12. gadu šintenī. — No wišu wehl zilweks neišgudros?! Tagad, tā šimejumā redšams, išgudrots tahds tik masš fotogrāsejamais aparats, kuru peestiprina wehstuku baloscheem pee kruhtim un kuresch mehaniski pehž patikas, pehž ilgaka waj ihfaka laika isdara fotografistus nobildejumus. Schahdus aparatus pat jau isleeto wahžu un austreeschu armijās.

Grahmatu galds.

Redatžijai peesuhitita schahda jauna grahmata:

Adnis. Stahšis is Kristus laiteem. L. B. Ellis. Tulkojis Wiswalds. Riga, 1910. g. Bibelu noliktawas (S. Söde) apgahdiba. Aleksandra eelā Nr. 16.

Walejas wehstules.

J. W. — J. Honoraru žums isuhitijām. Waj fanemts?

L. G. — P. Žuhšu eesuhitios dšejolus un žitus rakstus newaresim isleetot.

Redaktors: Dr. philos. P. Šalits.

Špashneeks un isdewejs: Dr. phil. Arnolds Plateš.

Ch. Jürgensohn,

wihnu leeltirgotawa,

peebahwā

eekschseemes un ahkseemes wihnus,

kā ari konjaku „Royal“,

stipru wihnogu wihnu 50 k.

sefoschās filialēs:

Suworowa u. Dširnawu eelu stuhri,

Jelgawas fchofejā Nr. 12,

Ahgenskahnā, Wlescha eelā Nr. 4a,

Petščat lunga namā,

Wehweru eelā Nr. 7, Wez-Rigas stuhri.